24 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1994 ՇԱԲԱԹ # 247 (750)

Ազգ

Azg armenian daily

Զորակոչը կշարունակվի այնքան, ինչքան՝ որ պետք է

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Հանրապետությունում աշնանային զորակոչը շարունակվում է: Վերջին օրերին մայրաքաղաքի առանձին թաղամասերում դարձյալ նկատվել են խաղաղացիների բռնի զորակոչման նախկին մեթոդները: Տարածված այն լուրերը, թե սկսվել է հերթական եռամսյա ուսումնամարզական հավաքը, հերքվել է ՀՀ պետնախարար Վազգեն Սարգսյանի աշխատակազմի կողմից: Համաձայն նույն տեղից ստացված տեղեկատվության, զորակոչը կշարունակվի այնքան ժամանակ, մինչեւ կավարտվի նախատեսված տարիքի խաղաղացիների զորահավաքը:

ԵՐԹԱՆ

Ադրբեջանը ելք է փնտրում եւ առաջին հերթին կդիմի Թուրքիային

Իրազեկ աղբյուրներից հայտնի է դարձել, որ Ադրբեջանի եւ Վրաստանի կառավարությունների միջեւ այս օրերին շարունակվել են հեռախոսային արդյունավետ բանակցությունները՝ Ադրբեջանի եւ Վրաստանի հետ ուղեւորական, երկաթուղային, բեռնատար եւ ավտոմոբիլային հաղորդակցությունները ժամանակավորապես դադարեցնելու Ռուսաստանի որոշման կապակցությամբ ծագած դժվարությունները հաղթահարելու ձեւերը կոորդինացնելու նպատակով: Դիտորդները կարծում են, որ առաջին հերթին Հեյդար Ալիեւը, ինչպես միշտ, օգնության համար կդիմի Թուրքիայի նախագահին, իսկ դա նշանակում է, որ կավելանա Փոթի եւ Բաթում նավահանգիստներով իրականացվող բեռնափոխադրումների ծավալը: Ադրբեջանն իր հերթին լրացուցիչ ծախսերը կփոխհատուցի Վրաստան վառելիքի եւ էլեկտրաէներգիայի նոր մատակարարումներով: Ռուսական օգնություն կարող են ցուցաբերել նաեւ Իրանն ու Թուրքմենիան, որոնց հետ Ադրբեջանին կապում են ծովային եւ ավտոմոբիլային հաղորդակցությունները: Ադրբեջանի սահմանապահ զորքերի հրամանատար, գեներալ Նովրուզովի տեղեկության համաձայն, ներկայումս Ադրբեջանի եւ Դաղստանի սահմանում կուտակվել է տրանսպորտային միջոցների մեծ խցանում, քանի որ Ռուսաստանից Ադրբեջան գնացող բեռների եւ մարդկանց հոսքը դեռեւս բաց է թողնվում, իսկ վերադառնալ չեն կարող նույնիսկ իրանական տրեյլերները, որոնք Ռուսաստանի եւ Իրանի [illegible] համար ժողտնտեսական բեռներ են տեղափոխում: ՆՏ

Թուրքիան Բելառուսի հետ խզում է բոլոր կապերը

Թուրքական «Միլլիեթ» թերթում հաղորդվում է, որ Թուրքիայի արտաքին գործերի նախարարության մամլո խոսնակ Ֆերհաթ Աթամանը հայտարարել է, թե Բելառուսն առանց բավարարող բացատրությունների որոշել է արտաքսել թուրք երկու դիվանագետների: Այդ պատճառով Բելառուսի հետ կնքված նախկին բոլոր պայմանագրերը, այդ թվում նաեւ Էկզիմ բանկի կողմից հատկացված 100 մլն դոլարի վարկը, որը խնդրել է Բելառուսը, չեղյալ կհամարվեն:

Թուրքիայից 75 մլրդ լիր ադրբեջանցի փախստականներին

«Բաքվի ռադիոյի» հաղորդման համաձայն, դեկտեմբերի 19-ին Թուրքիայի կառավարությունը պետբյուջեից 75 մլրդ լիր (մոտ 3 մլն ԱՄՆ դոլար) հատկացնելու որոշում է ընդունել՝ ադրբեջանական փախստականներին մարդասիրական օգնություն ցուցաբերելու նպատակով: Թուրքիայի դեսպանատնից հայտարարել են, որ այդ որոշումը քաղաքական մեծ նշանակություն ունի, քանի որ թուրքական խորհրդարանն առաջին անգամ է նման քայլ ձեռնարկում:

ՆՏ

ԲՈՍՆԻԱ

Ջիմի Քարտեր. «Հրադադարի համաձայնագիրը կողմերի զարմանալի նվաճումն է»

«Հրադադարի համաձայնագիրը Բոսնիայի հակամարտող երկու կողմերի զարմանալի նվաճումն է: Դա ոչ թե իմ վաստակն է, այլ Բոսնիայի մահմեդականների ու սերբերի, որոնք կարողացան հաղթահարել փոխադարձ խոր անվստահությունն ու ատելությունը», ԱՄՆ-ի Ատլանտա քաղաքում հայտարարեց նախկին նախագահ Ջիմի Քարտերը, ում միջնորդության շնորհիվ հակամարտող կողմերը համաձայնեցին չորս ամսով դադարեցնել կրակը, հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալությունը:

Միաժամանակ, նախկին Հարավսլավիայում ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի հատուկ ներկայացուցիչ Յասուշի Ակաշին չորսամսյա հրադադարի հարցի շուրջ բանակցություններ վարեց բոսնիացի սերբերի ու մահմեդականների ղեկավարների հետ: Բանակցություններից առաջ Ակաշին հայտարարեց, որ իր կարծիքով, հակամարտ կողմերը շատ մոտ են հրադադարի համաձայնագրի կնքմանը:

Ըստ գործակալության հաղորդման, բոսնիացի սերբերի ղեկավար Ռադովան Կարաջիչն իր ստորագրությամբ հրաժարվել է զինադադարի համաձայնագրի ստորագրման նպատակով դեկտեմբերի 23-ից դադարեցնել կրակը, «նույնիսկ եթե մահմեդականների զորքերը ժամանակին չհեռանան Սարաեւոյի մերձակա Իգման լեռից»:

«Շփման խումբը» պատրաստ է անհապաղ կողմերի բանակցություն կազմակերպել կարգավորման բոլոր հարցերի շուրջ հենց որ բոսնիացի սերբերն ընդունեն Բոսնիայի խնդրի խաղաղ կարգավորման ծրագիրը, այդ մասին հայտարարեց Ռուսաստանի ԱԳՆ լրատվության եւ մամուլի վարչության պետ Գ. Կարասինը:

Դեկտեմբերի 23-ին Սարաեւոյի օդանավակայանում բոսնիացի սերբերի զորքերի եւ մահմեդականների բանակի հրամանատարները պետք է ստորագրեին Բոսնիայի ամբողջ տարածքում կրակի դադարեցման համաձայնագիրը, հաղորդում է «Ռեյթեր» գործակալությունը: Այդ մասին պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել հինգշաբթի երեկոյան, Յասուշի Ակաշիի եւ Ռադովան Կարաջիչի բանակցություններից անմիջապես հետո:

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Ներքաղաքական պայքարը թեւակոխեց նոր փուլ

Պատգամավորական ժողովը սկսում է գործել

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ. Դեռեւս աշնան կեսից, խորհրդարանական չորս խմբերի եւ խմբակցությունների խորհրդարանում իրենց աշխատանքները դադարեցնելու վերաբերյալ հայտարարություններով հանրապետությունում ներքաղաքական պայքարը թեւակոխեց նոր փուլ:

Երեկ տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսի ընթացքում ԳԽ-ի աշխատանքներին մասնակցելուց հրաժարված խմբերի ներկայացուցիչները (Արթուր Բաղդասարյան «Ազգային առաջադիմություն», Պարույր Հայրիկյան «Ազատ խորհրդարանականներ», Սեյրան Բաղդասարյան ՀՅԴ, Շավարշ Քոչարյան ԱԺՄ) այն կարծիքը հայտնեցին, թե հանրապետությունում ստեղծված իրավիճակից ելքը (ի դեպ, միայն Համբարձում Գալստյանի պաշտոնազրկման հետ կապված միայնությունը չէ) պայքարել ժողովրդավարության ամրապնդման համար, եւ խորհրդարանի աշխատանքներին մասնակցելուց հրաժարվելն ամենեւին չի նշանակում հրաժարվել քաղաքական պայքարից ընդհանրապես: Այս առթիվ Արթուր Բաղդասարյանն այն կարծիքը հայտնեց, թե այսօր գործող ընդդիմադիր քաղաքական կազմակերպություններին, եթե նույնիսկ նրանք հանդես գան միասնականորեն, չի հաջողվի առանց ժողովրդի աջակցության հասնել հաջողությունների, ուստի անհրաժեշտ է նաեւ լրատվական միջոցների եւ լրագրողների աջակցությունը, որպեսզի նրանց շնորհիվ ընդդիմադիրների ասածը ժողովրդի սեփականությունը դառնա: Խորհրդարանում ստեղծված կացությունը կարող է հանգեցնել նրան, որ հանրապետությունը կառավարվի ոչ թե խորհրդարանի որոշումներով, այլ նախագահի հրամանագրերով, եւ այդ դեպքում, ըստ ընդդիմության, պետք է ձգտել հասնել նրան, որ ժողովուրդը հրաժարվի կատարել այդ հրամանագրերը:

Տես # էջ 2

ՉԵՉՆԻԱ

Ելցինը պատրաստվում է Չեչնիայի համար դեղատոմս առաջարկել

Դեկտեմբերի լույս 22-ի գիշերը Ռուսաստանը անցել է Չեչնիայի մայրաքաղաքի ծանրագույն ռմբակոծմանը: Գրոզնիի վրա 60 հրթիռ ռումբ է արձակվել: Կան 100-ից ավելի զոհեր, այդ թվում 17 երեխա: Վիրավորների թիվն անցնում է 250-ից:

Դեկտեմբերի 23-ին Պետդուման [illegible] համաձայնել նաեւ [illegible] նախագահին. Չեչնիայի [illegible] Ռուսաստանի խաղաղ [illegible] Չեչնիայում տեղի ունեցող իրադարձությունների վերաբերյալ

իրադրությունը ճնշելու համար: Սակայն պատգամավորներին հղած նախագահի նամակում, որի տեքստը հաղորդել է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ին, ասված է, որ Ելցինը մտադիր է «մոտ օրերս իր գնահատականների շարադրանքը»: Նամակում Ելցինը խոստանում է չհապաղել հայտարարել իր կարծիքը:

Տես # էջ 3

Հնդկաստանը կմարի՞ 10 մլրդ դոլարի պարտքը Ռուսաստանին

Չեռնոմիրդինի պաշտոնական այցը Դելի

ԴԵԼԻ, 23 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ-ՆՈՎՈՍՏԻ: Երեկ երեկոյան պաշտոնական այցով Դելի ժամանած Ռուսաստանի վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինն այսօր հանդիպում կունենա Հնդկաստանի վարչապետ Նարասիմհա Ռաոյի, երկրի նախագահի եւ փոխնախագահի հետ: Նա կբանակցի երկկողմ գործարար կապերի ակտիվացման շուրջ:

Ռուսաստանի պատվիրակության ներկայացուցիչները հայտնեցին, որ այցի ընթացքում նախատեսված է ստորագրել 8 համաձայնագիր եւ փաստաթուղթ: Նրանց համագործակցության առաջնային ոլորտներն են [illegible], տիեզերական բնագավառները, ատոմային էներգետիկան եւ օդային հաղորդակցությունը: Ակնկալվում է, որ բանակցությունների ընթացքում մեծ տեղ կզբաղեցնեն Ռուսաստանին Հնդկաստանի պարտքի վճարման հարցերը, որ կազմում է մոտ 10 մլրդ դոլար: Սպասվում է, որ պարտքի զգալի մասը կմարվի հնդկական ապրանքներով, ինչպիսիք են թեյը, ծխախոտը, [illegible] եւ դեղորայքը:

ՀԱՄԱՌՈՏ

ՀԲ. 500 մլն դոլար վարկ Ուկրաինային

Համաշխարհային բանկը հինգշաբթի օրը հայտարարել է Ուկրաինային 500 միլիոն դոլարի չափով վարկ տրամադրելու մասին: Այդ վարկը «տնտեսության կայունացմանը եւ աճի վերականգնմանն աջակցելու» նպատակով է հատկացվել: Ըստ Վաշինգտոնից ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցի հաղորդման, այդ միջոցները պետք է ուղղվեն այն երկրի առանցքային կառուցվածքային վերափոխումների իրականացմանը, ինչպիսիք են սեփականաշնորհումը եւ հողօգտագործումը, պետբյուջեին օժանդակելն ու տարադրամային շուկայի մեխանիզմի կատարելագործումը: 500 միլիոնանոց վարկը Կիեւին է տրամադրվում 17 տարի ժամկետով՝ առաջին տարին վճարումներից ազատմամբ:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Բեռլուսկոնիի եղբորը 7-ամսյա բանտարկություն

Միլանի դատարանը Իտալիայի ձեռնարկատեր Պաոլո Բեռլուսկոնիին դատապարտել է 7 ամսվա բանտարկության: Դատարանական տված Իտալիայի Նախարարների խորհրդի նախագահի կրտսեր եղբայրն ու գործընկերը մեղադրվում է քաղաքական կուսակցությունների ֆինանսավորման մասին օրենքը խախտելու մեջ: Բեռլուսկոնին կասկածվում է, որ կաշառել է Իտալիայի քաղաքական աշխարհի երեւելի ներկայացուցիչներին՝ շահավետ պայմանագրեր եւ զանազան ֆինանսական առավելություններ ձեռք բերելու համար:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Վրաստան. Խոստանալը հրաժարական տվեց

ԹԲԻԼԻՍԻ, 23 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐ: Այսօր անսպասելիորեն հրաժարական տվեց Վրաստանի ԳԽ նախագահի տեղակալ Վախթանգ Գոգուաձեն: Նա չնչին ունկնդրված խորհրդարանի դռնփակ նիստում, որտեղ Գոգուաձեն հայտարարեց, որ վճռականորեն հրաժարվում է որեւէ պարզաբանում տալ իր քայլի առթիվ, եւ հեռացավ դահլիճից: Մինչդեռ, Գոգուաձեի տեղակալներ Վախթանգ Ռճեուլիշվիլին եւ Ռոստոմ Բերիձեն մեկնել են [illegible] խորհրդարանի [illegible] Գոգուաձեին խորհրդարանական վերադառնալու [illegible] պարզաբանումներ տալու համար:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Տեղական

ԼՂՀ

Ռոբերտ Քոչարյան. Երդվում եմ լինել անկախության երաշխավորը

Դեկտեմբերի 23-ին Լեռնային Ղարաբաղի Գերագույն խորհրդի նստաշրջանի աշխատանքները վերսկսվեցին հանդիսավոր տոնական մթնոլորտում. ժամը 12-ին դահլիճ մտավ հանրապետության նորընտիր նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը, որին ներկաները դիմավորեցին ծափահարություններով:

Հանրապետության պետական դրոշի մոտ պատվո պահակ է կանգնել ԼՂՀ պաշտպանության բանակի զինվորները: Մոտենալով ամբիոնին եւ ձեռքը դնելով ԼՂՀ մասին Սահմանադրական օրենքի վրա, Ռոբերտ Քոչարյանը հանդիսավոր երդում տվեց. «Ստանձնելով Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության նախագահի պաշտոնը՝ երդվում եմ լինել հանրապետության սահմանադրության օրենքների պաշտպանության, անկախության ու ժողովրդավարության, քաղաքացիների անվտանգության, իրավունքների ու ազատությունների պահպանման երաշխավոր»:

Այնուհետեւ հնչեց ԼՂՀ պետական օրհներգը, որը ներկաները ունկնդրեցին հոտընկայս: Հայ առաքելական եկեղեցու Արցախի հոգեւոր թեմի Ստեփանակերտի հովիվ արժանապատիվ տեր Կորյուն քահանա Կարապետյանը կատարեց օրհնության կարգը:

Այսօր ԼՂՀ նորընտիր նախագահի հասցեով ստացվել են Հայաստանի Հանրապետության նախագահի շնորհավորագիրը: Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի ուղերձում մասնավորապես ասված է. «Հարգելի պարոն Նախագահ, սիրելի Ռոբերտ: Շնորհավորում եմ Ձեզ ԼՂՀ առաջին նախագահ ընտրվելու կապակցությամբ: Հուսով եմ, որ ԼՂՀ-ում նախագահի պաշտոնի հիմնումը եւ այդ պաշտոնում Ձեր ընտրությունը խորապես կնպաստեն Ղարաբաղյան խնդրի խաղաղ քաղաքական լուծմանը, Արցախի բնակչության անվտանգության պահպանմանը եւ սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրերի իրականացմանը»:

Հայաստանի Գերագույն խորհրդի նախագահ Բաբկեն Արարքցյանը նույնպես շնորհավորանքի ջերմ խոսքեր է հղել նորընտիր նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին այդ բարձր եւ պատասխանատու պաշտոնը ստանձնելու կապակցությամբ: Գերագույն խորհրդի նախագահը օգտվելով պատեհությունից, ի դեմս ԼՂՀ առաջին նախագահի, միաժամանակ շնորհավորել է Արցախի հերոս ժողովրդի գալիք Ամանորը, Սուրբ Ծնունդը եւ ցանկացել խաղաղություն ու բարեկեցություն:

Օրվա երկրորդ կեսին նստաշրջանը շարունակեց աշխատանքը: Ժողովրդական պատգամավորները հոդված առ հոդված քննարկեցին եւ ընդունեցին ընտրությունների մասին ԼՂՀ օրենքը, որը կանոնակարգում է ժողովրդական պատգամավորների կազմակերպման եւ անցկացման նորմերը: Նստաշրջանը որոշում ընդունեց, ըստ որի 1995 թ. ապրիլի 30-ից ոչ ուշ անհրաժեշտ է որոշել խորհրդարանային ընտրությունների անցկացման նոր ժամկետը: Վերջում ԼՂՀ նախագահը հայտարարեց, որ վար է դնում իր պատգամավորական լիազորությունները: Այսպիսով ԼՂՀ Գերագույն խորհրդի նստաշրջանն ավարտեց աշխատանքը: Գալիք տարվա հունվարին նախատեսվում է բյուջեի մասին ԼՂՀ օրենքի քննարկումը: Ինչպես տեղեկացրեց Ռոբերտ Քոչարյանը, մոտավորապես 1 ամսից կհրապարակվի ԼՂՀ վարչապետի նշանակման մասին նախագահական հրամանագիրը:

■ *Նոր տարին կնշեն նոր բնակարաններում: Երեւանի Մաշտոցի շրջանում շահագործման հանձնեցին թիվ 1095 [illegible] օբյեկտը: Նա [illegible] 36 բնակարաններից [illegible] 3000 [illegible] [illegible] Մաշտոցի [illegible]*

ՍՆԱՐԿ

Սկիզբը էջ 1

Իսկ Պատգամավորական ժողովը (այսուհետեւ այսպես է կոչվելու Գ.Խ. աշխատանքներից հրաժարված պատգամավորների համախմբվածությունը) պաշտոնապես կան հայտարարությամբ հանդես կգա երկուշաբթի օրը: Հնարավո՞ր է արդյոք, որ ի դեմս Պատգամավորական ժողովի ստեղծվի երկ-րիշխանություն է եւ սովորելու շատ բան ունի:

Իսկ իրականությունն այն է, որ ամենայն հավանականությամբ իշխանությունները կարող են խորհրդարանական նիստեր անցկացնել եւ որոշումներ ընդունել նաեւ առանց ընդդիմության դրանով իսկ իրավական տեսանկյունից մնալով անխոցելի: Գործնակա-

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Ներքաղաքական պայքարը թեւակոխեց նոր փուլ

Պատգամավորական ժողովը սկսում է գործել

րում այլընտրանքային խորհրդարան: Անշուշտ, դա բացառված է, սակայն Պարույր Հայրիկյանը (որն, ի դեպ, երկուշաբթի նախագահելու է պատգամավորական խորհրդակցությունը) չբացառեց, որ կարող է ստացվել այնպես, որ առանձին որոշումների տակ ստորագրեն 123 պատգամավորներ՝ եւ այն օրենքի ուժ ստանա: Այս առթիվ Ալբերտ Բաղդասարյանն ավելի հանգիստ էր: Ըստ նրա, կոմունիստների որոշ պատգամավորներն ավելի քիչ են փախչում խորհրդային բանակից, քան հիմա՝ հայկական ռազմական կառույցներից: (Ի դեպ, կոմունիստների մասնակցության հարցը ընդդիմության քայլերին կպարզվի միայն երկուշաբթի օրը): Ինչ վերաբերում է նախագահի մամուլի քարտուղարի պաշտոնակատար Լեւոն Զուրաբյանի այն հայտարարությանը, թե խորհրդարանի աշխատանքներին մասնակցելուց հրաժարված պատգամավորները վերջապես ինքնասուն որոշում են ընդունել, եւ դա էապես կբարձրացնի խորհրդարանի գործունեության արդյունավետությունը, Ալբերտ Բաղդասարյանը հայտարարեց, թե նախագահի մամուլի քարտուղարը պարզապես դեռ նո-

նում դա նշանակում է, որ խորհրդարանում գործող ընդդիմությունը համաձայնելով, որ խորհրդարանում իր պայքարն ապարդյուն է, փորձելու է դուրս գալ փողոց եւ ժողովրդի աջակցության շնորհիվ հասնել նրան, ինչին չկարողացավ հասնել խորհրդարանական պայքարի միջոցով: Կհաջողվի՞ արդյոք դա նրան: Համենայն դեպս, առ այսօր համանման բոլոր փորձերը ձախողվել են: Ճիշտ է, ներկայումս իրավիճակը փոքր-ինչ այլ է, կարող է անդրադառնալ նաեւ նախընտրական պայքարը:

Մի խոսքով, խորհրդարանի ընդդիմությունը հրաժարվում է մասնակցել այն խաղին, ըստ որի, իրենց կարծիքով, խորհրդարանն ընդամենը ժողովրդավարական վարագույր էր, որի դերը հանրապետությունում ստեղծված իրական վիճակը քողարկելն էր: Արդյոք այդ վարագույրի անհետացումը ծանր հարված է հանրապետության հեղինակության համար: Ժամանակը ցույց կտա: Պարզ է մի բան՝ երբ ընդդիմությունը հետեւողական լինի իր որոշումներում, քաղաքական պայքարի ծանրության կենտրոնը խորհրդարանից կտեղափոխվի Ազատության հրապարակ:

ԵՐԵՎԱՆ

Հայաստանի մտավորականների միությունը դարձավ հասարակական-քաղաքական կազմակերպություն

Դեկտեմբերի 22-ին Երեւանում կայացավ Հայաստանի մտավորականների միության ժողովը, որը որոշեց միությունը հռչակել հասարակական-քաղաքական կազմակերպություն: Ընդունվեցին կազմակերպության նոր կանոնադրությունն ու ծրագիրը, ընտրվեց վարչություն: Միության նախագահ [illegible] իր հաշվետու զեկուցման մեջ ընդգծեց, որ հայ մտավորականն այլեւս չի կարող հետեւել կազմակերպության ստեղծման տարում՝ 1992թ., որդեգրած քաղաքական կրավորական գործելակերպին: Բռնության խորացման եւ անարդարության ներկա պայմաններում միության քաղաքականացումը գիտակցված այդ լավագույն ուժերին հնարավորություն կտա մասնակցելու օրենսդրական գործընթացներին: Նոր միության վարչության կազմում առաջադրված պատմաբան Հրաչիկ Սիմոնյանը անհրաժեշտ համարեց հիշյալ միության քաղաքական ուղղվածություն տալ եւ հանեց իր թեկնածությունը: Պատմաբան Լեւոն Խուրշուդյանը նշեց, որ ՀՀՇ-ի ծրագրային դրույթները հիմք ընդունած «Մտավորական Հայաստան» հասարակական-քաղաքական կազմակերպության ստեղծումով իշխող կուսակցությունը փորձում է իր համար ապահովել մտավորականության շրջանում նրան Հայաստանի ողջ մտավորականությունը ներկայացնողի հնչերանգ տալով: Իրականում, նրա խոսքերով, Հայաստանի մտավոր ներուժը, մնալով ստվերում, անտեսված էր առավելագույնս [illegible] ընդդիմադիր ուժերին: [illegible] կազմակերպության ծառայությունը:

ՆՏ

ՏՐԱՆՍՊՈՐՏ

Մետրոն փոխադրում է կրկնակի շատ ուղեւորների

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Մայրաքաղաքում վերգետնյա տրանսպորտային միջոցների անբավարար աշխատանքի պատճառով ավելացել է մետրոպոլիտենի նշանակությունը: Համաձայն ՀՀ տրանսպորտի եւ հաղորդակցության նախարարությունից ստացված տեղեկատվության, մետրոպոլիտենը օրական փոխադրում է 200–250 հազար ուղեւոր, որը երկու անգամ ավելի է նախատեսվածից: Վերգետնյա տրանսպորտի աշխատանքը, համաձայն հաղորդման, կազմակերպված է այնպես, ու ինչպես հնարավոր է երթուղիները մոտեցնել մետրոյի կայարաններին: Վերջին ամիսներին հաջողվել է հանրապետություն բերել որոշ քանակությամբ նոր վագոններ, որը հնարավորություն է տվել գնացքների մեջ վագոնների թիվը ավելացնել եւս մեկով:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Մեղրիի կամուրջը հավանաբար կգործարկվի մայիսին

Ելույթ ունենալով հեռուստատեսությամբ, Հայաստանի Հանրապետության տրանսպորտի եւ հաղորդակցության նախարար Հենրիկ Քոչինյանը տեղեկացրեց, որ Հայաստանի Մեղրիի շրջանը Իրանի հետ կապող մետաղական կամուրջը (Արաքս գետի վրայով), ամենայն հավանականությամբ կգործարկվի գալիք մայիսին: Արդեն պատրաստ են կամրջի երեք հենասյուները, չորրորդը պատրաստ կլինի շուտով: ՆՏ

Երքաղգործկոմը որոշեց վերացնել «սեղանիկային» առեւտուրը

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԿ: Երքաղխորհրդի գործկոմի այսօրվա խորհրդակցությունում որոշվեց վերացնել «սեղանիկային» առեւտուրը: Ինչպես հայտնեցին քաղաքապետարանում, այդ խնդրի կատարումը տարածվում է առաջին հերթին մայրաքաղաքի մետրոպոլիտենի կայարանների «վայրի» շուկաների վրա: Ընդունված որոշման մեջ ասվում է, որ այդ առեւտրականները ստեղծում են հակասանիտարական վիճակ եւ խանգարում անցուդարձին: Դա հատկապես նկատելի է «Երիտասարդական» կայարանի մոտ, որի պատճառով պատգամավորների Մյասնիկյանի շրջանի գործկոմի նախագահի առաջին տեղակալ Գալուստ Վարդանյանը խիստ նկատողություն է ստացել:

Երեւանում կենտրոնական ջեռուցում կա միայն 1013 շենքում

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԿ: Դեկտեմբերի 23-ի դրությամբ Հայաստանի մայրաքաղաքում կենտրոնական ջեռուցում կա նախատեսված 2500 շենքերից միայն 1013-ում: Ինչպես հայտնեցին երքաղխորհրդի գործկոմի մամլո կենտրոնում, քաղաքային եւ շրջանային իշխանությունները ջանքեր են գործադրում, որպեսզի տոնից առաջ ջեռուցվեն նաեւ մնացած շենքերը:

ՁՄԵՌ

Դպրոցներում երկարաձգվել է ձմեռային արձակուրդը

Հանրապետության միջնակարգ ուսումնական հաստատություններում լուսավորության նախարարության կողմից սահմանվել է ձմեռային արձակուրդ դեկտեմբերի 24-ից հունվարի 22-ը եւ 2 շաբաթյա արձակուրդ, որի ժամանակը դեռ որոշվելու է տեղական ժողկրթբաժիններում՝ ելնելով աշխատանքային ծրագրերի կազմակերպման հնարավորություններից, բնակլիմայական պայմաններից եւ այլն: Երեւանի քաղաքային ժողկրթբաժնից Արմենպրեսի թղթակցին տեղեկացրին, որ մայրաքաղաքի դպրոցներում ձմեռային արձակուրդը սահմանվել է դեկտեմբերի 26-ից փետրվարի 6-ը: Ձմեռային հանգիստը երկարաձգվել է աշնան եւ գարնան համար նախատեսված երկշաբաթյա արձակուրդների հաշվին: Գարնանը արձակուրդներ չեն լինի, քանի որ այդ ժամանակ ավելի բարենպաստ պայմաններ են ստեղծվում ուսուցման համար եւ նպաստում ծրագրերի ավելի լիարժեք իրականացմանը:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՇԻՐԱԿ

Գյումրի. 12366 գործազուրկ

Գյումրիի բնակչության զբաղվածության կենտրոնի տնօրեն Լեւոն Մուրադյանը «Նոյյան տապան» գործակալության թղթակցին հայտնել է, որ տարեվերջի դրությամբ զբաղվածության կենտրոնում գրանցված է 15519 չզբաղված քաղաքացի, որից գործազուրկի կարգավիճակ է ստացել 12366-ը: Միայն նոյեմբեր ամսին գործազուրկի կարգավիճակում է հայտնվել 1758 մարդ: Ներկայումս օրական մոտ 200 մարդ ստանում է գործազուրկի նպաստ (մոտ 2 հազ. դրամ, այդ թվում նախագահական հավելավճարը): Նոյեմբերին նպաստ ստացողների թիվը կազմել է 2297 մարդ: Դեկտեմբեր ամսվա համար կենտրոնին է հատկացվել 3200 հազ. դրամ:

ՆՏ

Նորից նավթի մասին. ՀՀՇ Գյումրիի խորհրդի հայտարարությունը

«Ազգը» մեկ անգամ արդեն անդրադարձել է Գյումրիում ամերիկյան նավթի անկազմակերպ բաշխման հարցին, որից հետո վերջին օրերին այստեղ [illegible] են արվում վիճակը շտկելու ուղղությամբ, կազմվում ու հրապարակվում են գրաֆիկներ: Սակայն ինչպես երեւում է, դրանց գործնական արդյունքն առայժմ մեծ չէ: Այսօր հրապարակվել է այդ կապակցությամբ ՀՀՇ Գյումրիի խորհրդի եւ պատգամավորական խմբակցության հայտարարությունը: Ամերիկյան կառավարությանը եւ ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալությանը խորին շնորհակալություն հայտնելով «Տաք ձմեռ» ծրագրի նախաձեռնման համար, որը մեծ օժանդակություն է մեր ժողովրդին, հայտարարության հեղինակները այնուհետեւ զգուշացնում են, որ այդ ծրագրի իրագործումն այսօր Գյումրի քաղաքում կանգնած է տապալման եզրին: Նավթի բաշխման կետերում, նշում են նրանք, աշխատանքները կատարվում են անկանոն, բաշխողների եւ դիսպետչերների [illegible], չկա աշխատանքի հստակ սխեմա եւ [illegible]: Հաճախ [illegible] չի բերվում, կամ էլ մեծածավալ [illegible] է, նավթը լրիվ չբաշխված, որն էլ ժողովրդի մեջ խուճապ ու դժգոհություն է առաջացնում: Հայտարարության մեջ մասնավորապես ասվում է, թե դիսպետչերի վերահսկողության բացակայության պատճառով դեկտեմբերի 19-ը քաղաքի բնակչության 60 տոկոսից ավելին դեռ չի ստացել առաջին կտրոնով հասանելիք նավթը, եւ եթե այսպես շարունակվի, ապա «Ձմեռ-94»-ի նման հազարավոր քաղաքացիներ կզրկվեն նավթ ստանալուց:

Մտավախություն արտահայտելով այստեղ նավթի բաշխման աշխատանքների հնարավոր ձախողման համար, հայտարարության հեղինակներն անհրաժեշտ են համարել վերանայել Գյումրիում ստեղծված հանձնաժողովի կազմը եւ աշխատակարգը:

Գ. Մ.

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7 8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
[illegible] ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ / 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
[illegible]
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Azg
armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ադրբեջանի ու Թուրքիայի զանգվածային լրատվական միջոցներն ու դիվանագիտությունը այսօր աշխարհով մեկ ու միջազգային ամենատարբեր ատյաններում բորբոքում են ղարաբաղյան խնդիրը, որպես զենք ու միջոց դարձնելով միջազգային հասարակական կարծիքի վրա ներազդելու համար: Նրանք այժմ պատերազմական շրջաններից գաղթած իրենց ժողովրդի մի մասին փախստական ներկայացնելով եւ ի ցույց աշխարհի ստիպում են ներ- ցանցիներով ու մահճակալային նկարներով: Իսկ հետագայում, 70-ական թվականներին Ադրբեջանի կոմկուսի կենտկոմի առաջին Հեյդար Ալիեւի գլխավորությամբ ադրբեջանացրել ու քշել են Երեւանից վերջնականապես «լուծել» ազատության վարչակարգի հորինած «Կարմիր Քրդստանի» խնդիրը:

Ադրբեջանի ու Թուրքիայի լրատվությունն օրնիբուն աղաղակում է Շուշիի մասին, պահանջելով, որ հայերը դուրս գան այդ քաղաքից: Վերջին երեք տասնամյակներում ըյուր հազարավոր հայեր: Տարօրինակ է, որ բոլորն էլ մոռացել են հայ ժողովրդի այս ստվար հատվածի իրավունքը իր հայրենիքի նկատմամբ: Իսկ 120 հազար հայկական բնակիչներ մահվան սպառնալիքի տակ թողել են իրենց տները, այգիները, ողջ ունեցվածքը եւ հեռացել:

1988 թ. դեկտեմբերյան աղետի հետ տնանկով Հայաստանն ի վիճակի չէր բնակեցնել իր որդիներին: Իսկ ահա ղարաբաղյան պատերազմի զոհ հետագա ադրբեջանցիները ազատորեն գրավում էին Բաք-

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ

Տնավեր հայեր. Ո՞վ պետք է ձեռք մեկնի նրանց

Ադրբեջանից բռնագաղթած 650 հազար հայեր թափառական կյանք են վարում

քաղաքի վրաններում:

Մինչդեռ նույն այդ փախստականությունը դիտավորյալ լռության է մատնում Ադրբեջանից 1988-90 թվականներին բռնի վտարված ու ղարաբաղյան դարձած հայության խնդիրը, միեւնույն ժամանակ արհամարհելով նրանց պահանջատիրական իրավունքը:

1988 թվականին Ադրբեջանում բնակվում էր ոչ թե 450 հազար, ինչպես նշվում էր պաշտոնական մարդահամարի տվյալներում, այլ 800 հազար հայ (ըստ որոշ աղբյուրների): Հայերի թիվը դիտավորյալ ու կանխամտածված իջեցվում էր իշխանությունների կողմից: Այդ 800-ից 140 հազարը բնակվում էր Լեռնային Ղարաբաղում, որն այն ժամանակ մարզի կարգավիճակով Ադրբեջանի կազմում էր: Իսկ 650 հազար հայեր բռնի տեղահանվելով ցիրուցան եղան Ռուսաստանով մեկ: Մինչեւ այժմ նրանց մի փոքրիկ մասին է հաջողվել առավել-նվազ քիչ թե շատ հաջող տնտեսաններ ստեղծել, քանի որ նույն Ադրբեջանից Ռուսաստան են բռնագաղթվել շուրջ 600 հազար ռուսներ: Շուրջ կես միլիոն հայ գաղթականներ առ այսօր հիմնական տեղ չունեն բնակվելու եւ թափառական կյանք են վարում:

Բաքվում եւ Ադրբեջանի այլ բնակավայրերում 19-րդ դարում եւ 20-րդ դարի առաջին քառորդում բնակություն հաստատած հայերի հայրենիքը Քելբաջարի, Լաչինի, Կուբաթլիի, Զանգելանի, Ջեբրայիլի, Աղդամի եւ Ֆիզուլիի շրջաններն են ու Շուշի քաղաքը, որտեղից 1906, 1918 եւ 1920 թվականներին ջարդերի միջոցով դուրս են քշել նրանց, հայերի փոխարեն այդ տարածքները բնակեցնելով ադրբե-

ջանական ժողովրդությունը շատ ջանքեր է թափել ապացուցելու, թե մինչեւ սարը ջարդը բաժանված Շուշի քաղաքը (18-րդ դարի 2-րդ կես), ոչինչ չի եղել Շուշիում: Իսկ միջնադարյան շատ աղբյուրներ վկայում են Շուշի-Կարկառ բերդի մասին: Հայ պատմիչ Կիրակոս Գանձակեցին «Հայոց պատմություն» գրքում գրում է Կարկառ բերդի մասին, որը հենց Շուշին է, որն այն ժամանակ Ն. Խոյենի իշխանության տարածքում էր (Կարկառից մինչեւ Թարթառ): Պատմիչը նկարագրում է Հասան Ջալալյան իշխանաց իշխանի «դժվարին» ուղեւորությունը մոնղոլների մայրաքաղաք Կարակորում, որտեղ Մեծ խանից պետք է եւ ստանար Կարկառը, քանի որ Կարկառ-Շուշի բերդին տիրողը կտիրի եւ ողջ Արցախին: Իսկ 13-րդ դարում Ջալալյան իշխանը ամեն ինչ անում էր պահպանելու Արցախի ամբողջականությունը: Ի վերջո, 1710 թվականին Ավան զորավարը վերականգնում է Շուշիի բերդապարիսպը. 1826 թվականին այստեղ կանգնեցնում բարբարոսական բանակի առաջխաղացումը: 1920 թվականի մարտին թուրք ջարդարարները ադրբեջանական խառնամբոխի հետ համատեղ հարձակումով հրկիզում են քաղաքը՝ «Հայոց փոքրիկ Փարիզը», դաժանորեն սպանում 5000 հայերի: 25 հազար հայ բնակիչներ փախչում են քաղաքից: Եվ ահա ազատագրված հայրենի քաղաք են վերադարձել տարագիր շուշեցիների որդիները ու թոռները: Դա նրանց իրավունքն է: 1906 ու 1918 թթ. Ղարաբաղում հայերի ջարդերի հետեւանքով պատմական Արցախի տարածքներից, հայրենի երկրից բռնագաղթի են ենթարկվել հա-

մեք. Գյանջայից, մյուս բնակավայրերից, այդ թվում լեռնային ու ավարական շրջաններից բռնագաղթած ռուսների, հայերի, լեզգիների, ավարների, ծախուրների, թալիշների, թաթերի, ուդիների ու քրդերի բնակարանները ու ունեցվածքը, չհաշվելով փախստական ճամբարներում հետ բազմության պաշտոնական զրույց ոչ հետո տեղավորված վրաններում: Այս հարցի մասին տարօրինակ լռություն է տիրում նաեւ Հայաստանի լրատվական միջոցներում, ինչպես նաեւ հասարակական-քաղաքական կազմակերպություններում: Մինչդեռ սա հենց ազգային հիմնական դիրքերից մեկն է. Հայ դատի անբաժանելի մասը:

Հայ ժողովրդի այս ստվար հատվածի պահանջատիրական իրավունքը միջազգային ատյաններում պաշտպանվելու է պատշաճ հայ դիվանագիտությունը, որն արդեն ներկայացուցիչներ ունի շատ ու շատ երկրներում եւ ատյաններում: Լուրջ դեր ունի նաեւ փախստականությունը միջազգային հասարակական ու դիվանագիտական կարծիքի վրա ներազդման գործում: Սակայն այս հարցի մի կողմն է միայն: Անհրաժեշտ է այս խնդրի շուրջ միավորել ու ներգրավել սփյուռքի ուժերը եւս: Հայաստանում գոյություն ունեցող հասարակական ու պետական կառույցները ի վիճակի չեն շատ բան փոխել այս խնդրում: Այժմ անհրաժեշտություն է դարձել հայության այս ստվար հատվածի շահերը ներկայացնող մի կազմակերպություն ստեղծել, որը կմիավորի բոլոր ուժերը ու կօգնի մարդկանց վերադառնալու իրենց հայրենիքը:

ԲԱԳՐԱՏ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ

ԹԵԺ ԿԵՏ

Ելցինը պատրաստվում է Չեչնիայի համար դեղատոմս առաջարկել

Սկիզբը էջ 1

Դաշնության խորհրդի նախագահ Վլադիմիր Շումեյկոյի մամլո խոսնակ Յուրի Սուզդունովը հայտնել է, որ նախագահի բացասական վերաբերմունքից հետո Շումեյկոն դժվար թե ար ծագանքի համաձայն նիստ անցկացնելու առաջարկին:

Մինչ օրենսդիրներն ու գործադիրները հաղաղում են, Ջոհար Դուդաեւի կողմնակից պարտիզանական պատերազմ մղելու համար նախապատրաստված հատուկ գրոհայինները, թիկունքից զգալի հարվածներ են հասցնում Գրոզնին շրջապատած պաշտպանության նախարարության եւ ՆԳՆ զորքերին: Միաժամանակ սաանձին ջոկատներ, ծեղքելով Գրոզնու պաշտպանությունը, հեռանում են դեպի լեռնային շրջաններ: ՌԻԱ «Նովոստի» գործակալության թղթակցին ՌԴ ռազմական գերատեսչությունում հայտնել են, որ գրոհայինները հարձակվում են հիմնականում բանակն սպասարկող ավտոշարասյուների եւ փոքրաթիվ պահակակետերի վրա: Թե Գրոզնիում, թե ռուսական բանակի շարքերում կան զգալի կորուստներ, որոնց իրական թվերը խնամքով պահպանվում են տեղեկատվության զանգվածային միջոցներից:

Ռուսական եւ արտասահմանյան մամուլը շարունակում է մեծ ուշադրություն հատկացնել Չեչնիայում ծավալված ողբերգական իրադարձություններին: Արտահայտված թե պաշտոնական, թե ոչ պաշտոնական տեսակետների մեջ ուրվագծվում է երկու միտում. նախ եւ առաջ Չեչնիայի խնդրի լուծումը որպես Ռուսաստանի ներքին գործ ճանաչելու դիրքորոշումը, եւ երկրորդ՝ այն Ռուսաստանի ներքին գործը ճանաչելով հանդերձ կարգավորման ռազմական ուղուց խաղաղականին փոխադրելու պահանջը: Ակնհայտ է նաեւ, որ մեծամասնությունը խնդրի լուծման հնարավոր եղանակների եւ արդյունքների հետ է կապում Ռուսաստանի ապագա հեղինակությունը:

Գրոզնու օդային ռմբակոծումների սարսափազդու նկարագրությունների, ռուսական զորախմբերի հարաբերական անգործության եւ այդ իսկ պատճառով հակառակորդի կողմից հեշտ խոցելի լինելու մասին վերլուծական ներից բացի, մամուլն անդրադարձել է ՄԱԿ-ի նախագահ Բուտրոս Ղալիի, եւ ռախորհրդի ներկայացուցիչների, Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովի նախագահ Չինդորուկի հայտարարություններին, ինչպես նաեւ դաշնության տարբեր սուբյեկտների՝ ինքնավար հանրապետությունների տեսակետներին: Տպավորությունն այն է, որ բոլորը լվանում են ձեռքերը, եւ ամեն ինչ կախված կլինի նրանից, թե որքան արագ եւ արդյունավետ կհաջողվի Ռուսաստանին կարգավորել չեչենական խնդիրը: Մինչդեռ Դաշնության օրենսդիր եւ գործադիր իշխանությունների, իշխող քաղաքական խմբավորման եւ ընդդիմության միջեւ առկա են զգալի տարակարծություններ, որը եւ մեծապես խոչընդոտում է մի կողմից ռազմական գործողությունների արդյունավետության, մյուս կողմից խաղաղական բանակցությունների հաջողությանը: Այդ իսկ պատճառով ՌԴ ղեկավարության հույսերը՝ արագորեն կարգավորել խնդիրը, չեն իրականանում: Դժգոհ է նաեւ զինվորական ղեկավարությունը՝ գործելու բավարար ազատություն չունենալու պատճառով: Աճում է ընդդիմության եւ հատկապես խորհրդարանական ընդդիմության ճնշումը նախագահի եւ գործադիր մարմինների նկատմամբ:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Դումա. Կրկին մերժվեց բյուջեի նախագիծը

ՄՈՍԿՎԱ, 23 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ-ԻՆՖՈՊՐԵՍ: Երեկ Պետդումային այդպես էլ չհաջողվեց ընդունել 1995 թ. դաշնակցային բյուջեի նախագիծը, չնայած այն բանին, որ քվեարկության էր դրվել մի քանի անգամ, տարբերակներով: Համաձայնեցման հանձնաժողովին հանձնարարվեց շարունակել աշխատանքը նախագծի վրա: Պետդուման առաջին ընթերցմամբ ընդունեց նաեւ «Ռուսաստանի Դաշնության հանրաքվեի մասին» սահմանադրական օրենքի նախագիծը: Դրան համապատասխան այսուհետեւ համաժողովրդական քվեարկության կարող են դրվել նաեւ երկրի հիմնական օրենքին հակասող հարցեր: Այսպիսով, հանրաքվեն կդառնա սահմանադրության փոփոխման եղանակներից մեկը: Որպես դրա նախաձեռնող կարող են հանդես գալ քաղաքացիները եւ Սահմանադիր ժողովը:

Սեւծովյան նավատորմի հարցը հունվարին

ԿԻԵՎ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ ՍՆԱՐՔ: Ուկրաինան եւ Ռուսաստանը Սեւծովյան նավատորմի բաժանման բանակցությունների հերթական փուլը կանցկացնեն 1995 թ. հունվարի կեսերին: Այդ մասին լրագրողներին հայտնեց Ուկրաինայի ռազմածովային ուժերի հրամանատար փոխծովակալ Վլադիմիր Բեզկորովայնին: Նա հիշեցրեց, որ 1995 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվում է այն ժամկետը, ըստ որի Սեւծովյան նավատորմն ունի կրկնակի ենթակայության կարգավիճակ: Փոխծովակալը գտնում է, որ մինչեւ տարեվերջ նավատորմի բաժանման խնդիրը «անկասկած» կլուծվի:

Լիտվա. Կուսակցությունները անվավեր

ՎԻԼՆՅՈՒՍ, 23 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ-ԻՆՖՈՊՐԵՍ: Լիտվայի սեյմը որոշում ընդունեց անվավեր ճանաչել՝ բարձրագույն կուսակցական դպրոցների դիպլոմները: Խորհրդարանում ելույթ ունեցած Ռ. Պավլյենիսիի՝ հանրապետական բուհերի ռեկտորների խորհրդաժողովի նախագահի խոսքերով, այդ դպրոցները երբեք չեն դասվել բարձրագույն կրթության համակարգին, իսկ դրանցում դասավանդված կեղծ գիտությունները ընդհանուր որեւէ բան չունեն ոչ խաղաղագիտության, ոչ էլ կառավարման գիտության հետ:

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Հասան Հասանով. «Ղարաբաղի նախագահի ընտրությունը հակասում է միջազգային նորմերին»

ԲԱՔՈՒ, 23 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԹՈՒՐԱՆ-ՍՆԱՐՔ: «Այսպես կոչված ԼՂՀ-ն անօրինական կազմավորում է, դրանից բխող բոլոր հետեւանքներով», հայտարարեց Ադրբեջանի արտգործնախարար Հասան Հասանովը դեկտեմբերի 22-ին Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության նախագահի ընտրության կապակցությամբ: Հասան Հասանովը առաջվա պես գտնում է, որ «առկա է պարզապես Հայաստանի գրաված տարածք, եւ այդ գրավյալ տարածքում ստեղծված են խամաճիկային կառույցներ, որոնք փորձում են պետական հատկանիշների տեսք ունենալ»: Նախարարի կարծիքով, այս ամենն իր ներշնչվում է Հայաստանի ղեկավարության կողմից:

«Բաքուն երբեք չի ճանաչել եւ չի ճանաչի այդ ինքնակոչ հանրապետությանը, որը ձգտում է ճանաչում ստանալ Ադրբեջանի պետական համակարգից դուրս», ասաց Հասան Հասանովը: Նա ավելացրեց, որ առ այսօր աշխարհի բազմաթիվ պետություններ եւ ազդեցիկ միջազգային կազմակերպություններ ՄԱԿ-ի ու ԵԱՀԽ-ի ղեկավարությամբ Լեռնային Ղարաբաղը համարում են Ադրբեջանի տարածքի մաս: Այն հարցին, թե հայերի գործողություններն ինչպես կարող են անդրադառնալ բանակցությունների վրա, Հասանովը պատասխանեց. «Բացասաբար»: «Մենք այս երեւույթը գնահատում ենք որպես Ադրբեջանի հետ կառուցողական բանակցություններից խուսափելու, հաշտության գործընթացը խոչընդոտելու եւ ԵԱՀԽ Բուդապեշտի գագաթաժողովի որոշումների կատարումը ձախողելու փորձ», ավելացրեց նա:

ԲԱՔՈՒ

Ադրբեջանի կառավարությունը ստիպված է հրաժարվել գների բարձրացման գրաֆիկից

«Համապատասխան հաշվարկների անցկացումից հետո պարզվել է, որ ավելի վաղ կառավարության կողմից հաստատված գների բարձրացման եւ դրան հետեւող գների ազատականացման գրաֆիկն անիրական է, եւ մենք ստիպված ենք հրաժարվել դրա իրականացումից», «Խալգ գազեթի» («Ժողովրդական թերթ») պաշտոնաթերթին տված հարցազրույցում ասել է Ադրբեջանի էկոնոմիկայի նախարարության բարձրաստիճան աշխատակիցը, որը ցանկացել է անհայտ մնալ: Նա նշել է, որ կառավարությունը չի գնա հացի գների (1.4 անգամ) եւ հացի (մինչեւ 500 մանաթ) գների նախատեսված բարձրացմանը, ելնելով այն բանից, որ դա նպատակահարմար չէ ոչ տնտեսական, եւ ոչ էլ հենց բնակչության սոցիալական պաշտպանության անհրաժեշտությունից: Նույն ժամանակ տնտեսագիտական համաձայնության աղբյուրի հաղորդման համաձայն, Ադրբեջանի Հանրապետության Պետական նախագահի ընկերությունը 1994 թվականը եզրափակում է 400 միլիոն մանաթի արտադրության ծավալներով: Համապատասխան հաշվարկներից հետո պարզվել է, որ եթե նավթամթերքների գների բարձրացման առաջարկված գրաֆիկը կատարվի, ապա այդ գումարը կարող է մինչեւ 10 մլրդ մանաթ: «Այդպիսի գների դեպքում գործնականում անհնար կլինի իրացնել ադրբեջանական նավթն ու նավթամթերքները», հաղորդել է նա: Էկոնոմիկայի նախարարության ներկայացուցիչը տեղեկացրել է, որ նույնիսկ այնպիսի երկրներում, ինչպիսին Ռուսաստանն է, վերջերս բնդունվել է մոտակա 5 տարիներին էներգակիրների գների կարգավորման վերաբերյալ որոշումը:

«Տնտեսական ցուցանիշների համաձայն, այս տարի երկրի բնակչության բարեկեցության մակարդակը 1993-ի համեմատ նվազել է 2 անգամ», ANS-press գործակալությանը հաղորդել Ադրբեջանի էկոնոմիկայի նախարարի տեղակալ Ալիկ Էյֆենդիեւը: Այս տարվա հոկտեմբերին աշխատավարձը կազմել է 24.3 տոկոս, իսկ նոյեմբերին՝ արդեն 70.3 տոկոս. այս ամիսներին մեկ ամսվա ընթացքում առաջնային սպառման ապրանքների գները աճել են 46 կետով: Իսկ այսօր վա դրությամբ գների աճի ցուցանիշը կազմել են ավելի քան 100.3 տոկոս», նշել է էկոնոմիկայի նախարարի տեղակալը: Ըստ նրա այս տարվա նոյեմբերին աշխատավարձը 16 անգամ գերազանցել է անցյալ տարվա նույն ամսվա ցուցանիշները, իսկ բնության տարվա դեկտեմբերի վերջին, ըստ Ա. Էյֆենդիեւի, գները կաճեն ավելի քան 20 անգամ: Ինչ վերաբերում է աշխատավարձին, ապա 1994-ի հոկտեմբերին անցյալ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ այն աճել է բնդամենը 7.1 անգամ, իսկ այս տարվա դեկտեմբերի վերջին այդ թիվը կկազմի 8.52: «Այսպիսով, բնդգծել է Ա. Էյֆենդիեւը, Ադրբեջանում աշխատավարձի աճը առաջ է անցնում բնակչության աշխատավարձի աճից ավելի քան 2 անգամ»: ԼՏ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ի՞նչ է քերում Հակոբ Կարապենցի «Մի մարդ ու մի երկիր» նոր գիրքը, երբ ծրագրերում կան գրքի նույն գրողի համար աոդնն, բժում է, անգլերեն գրվող գլուխգործոցներ: Ի՞նչ ոլնտ է սարի. որտեղ էլ գրի վերնագիրն իսկ ամուփվում է խոստանում ու տառ վեր երբ. «Նույն անտիպու փոքծառություն» նախադրանում հայտնում է, թե դասմփածներից յուրաքանչյուրն ասես «սարքեր մարդ է գրել»: Տարբեր մի գլուխգործոց կա՞ այս գրքում:

Կարդացի առաջինը՝ «Աերոպորտ ու Վազգ»: Անձնար է ծառամանկից նման գեղեցիկ հետ: Հայ գրականությունում ինձ ծանոթ էջեր ... [illegible]

[illegible]

ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ

Աբսուրդ ... Իրականության եւ պատրանքի

Երկու տարուց ավել է արդեն, որ չկա Հակոբ Կարապենցը: Հեռավոր Բոստոնից նրա մահվան գույժը ... ցնցեց մեր գրական հասարակայնությանը, ... գրողի գործերից նմուշների հրատարակմամբ: ... «Մի մարդ ու մի երկիր» գրքի մասին ... Հակոբ Կարապենցին:

[illegible]

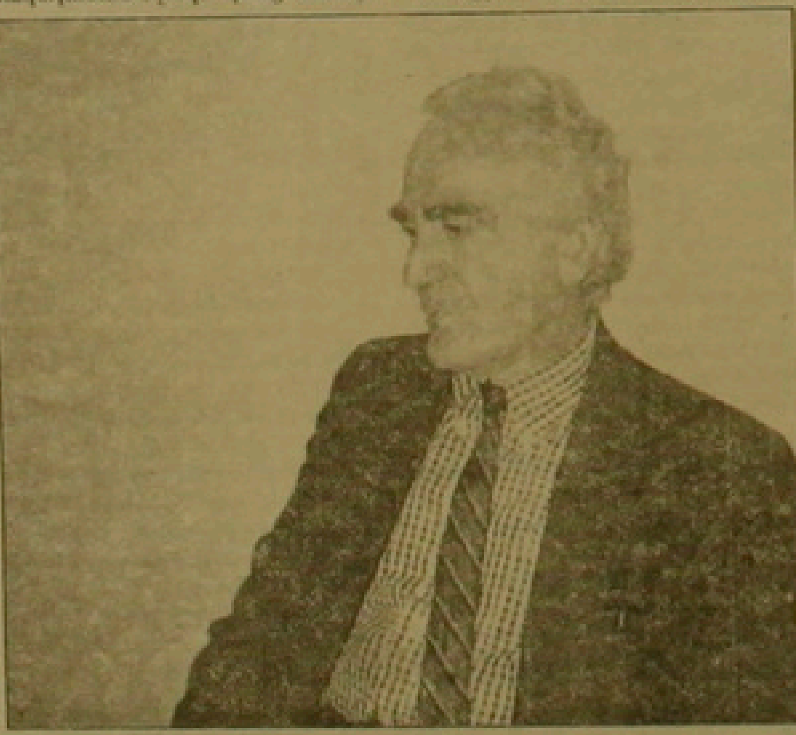

[illegible]

... պարզ, թե ինչ պիտի ասեր ու գրեր Լեւոն, ... Հակոբ Կարապենցին, ... ու մարդ կարդալը:

ԱՍՏՂԻԿ ԽԱՓԵՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

Բոսնիայում ու Հերցեգովինայում ստեղծված իրավիճակը փոքր ինչ տարօրինակ կացության մեջ է դրել համաշխարհային հանրությանը: Բոսնիացի սերբերի ագրեսիայի վերջին հաջողությունները դարձան ՆԱՏՕ-ում տարաձայնությունների եւ նոր ռազմական փարկարեկման պատճառ: Սերբերը, որոնք չեզոքացրել են Բոսնիայի կառավարական բանակի մի ամբողջ կորպուս եւ վերահսկում են Բոսնիայի տարածքի մոտ 70 տոկոսը, «չվախեցան» ՆԱՏՕ-ի ավիահարվածներից: Բացի դրանից, համաշխարհային հանրության հետ բոս Բալկանների հակամարտության կարգավորման գործում:

Ավելի վաղ Ջիմի Քարտերը որպես խաղաղարար հանդես էր եկել Հյուսիսային Կորեայում եւ Հաիթիում, իսկ իր նախագահության տարիներին հաջողակ միջնորդ էր եղել Քեմփ Դեյվիդում Եգիպտոսի եւ Իսրայելի հաշտության պայմանագրի կնքման ժամանակ: Դեկտեմբերի 20-ին 9 ժամ տեւած բանակցություններից հետո Քարտերը, Կարաջիչը եւ բոսնիացի սերբերի ավագ հրամանատար Մլադիչը ստորագրեցին համաձայնագիր, որը բոսնիացի սերբերի ղեկավարությունը վճռա ցազգային հանրության առաջ խոսած ինչ թե ոչ արդարացի ոդյ ծանծաղով, չնայած այն բանին, որ Արեւմուտքի զանգվածային լրատվության որոշ միջոցներ հեգնանքով էին մեկնաբանում ԱՄՆ-ի նախկին նախագահի միջնորդությունը, որովհետեւ Քարտերը կատարյալ հաջողության հասնել այլեւս, որտեղ ձախողվել էին մեծ տերությունների խաղաղարար փորձերը:

Երբ Արեւմուտքը զգացել է, որ իր վիզը պետք է դարձնել սերբերի հանդեպ, եւ Եվրոպայում էլ շատ «աստ են ի» ... ռեպերի ... ժողովրդի ... չափվելու զաղափարին, առաջ ...

ԲՈՍՆԻԱ

Պատերազմի ավարտի սկի՞զբ

Բոսնիացի սերբերի երկխոսության մեջ սկսել է զեխիչ «ուժի դիրք»: Մի ինչ-որ հարյուր «կապույտ սաղավարտների» պատանդ դարձան ի պատասխան ՆԱՏՕ-ի ռմբակոծումների: Բոսնիացի սերբերը նաեւ երջա փախկելին ՄԱԿ-ի զորքերի համար փակելիս ա ուղիները: Բոսնիացի սերբերի ղեկավարությունը հայտարարեց, որ հարկավոր է ավարտել պատերազմը եւ խաղաղ կարգավորման ծրագիր մշակել, հաշվի առնելով սփոփման շահերը:

Բոսնիայի խնդրի շուրջ ստեղծված դիվանագիտական մթնոլորտը խիստ դինամիկ է: Մի կողմից Վաշինգտոնն պատրաստ է վերացնել Բոսնիայի կառավարության զինամատակարարման արգելքը, մյուս կողմից Փարիզը եւ Լոնդոնը հրաժարվում են մասնակցել ՆԱՏՕ-ի զինված միջամտության ակտերին: Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի նախագահը հայտարարեց, որ ԱՄՆ-ի միջամտությունը ոչնչի չի հանգեցնի: Բոսնիայի խնդիրը պետք է լուծեն եվրոպացիները միացյալ ուժերով: Արգելքի վերացման դեմ հանդես գալով, Ջոն Մեյջորը հայտարարեց. «Եվրոպան կկանգնի անկառավարելի իրադարձությունների դեմ հանդիման»: Դեկտեմբերի 1-ին Փարիզում Արեւմտաեվրոպական միության նիստում նշվեց Բոսնիայի խնդրի խաղաղ լուծման անհրաժեշտությունը: «Շփման խումբը» բոսնիացի սերբերին առաջարկեց խաղաղության ծրագիրը փոխարինել Հարավսլավիայի հետ համադաշնության դաշինքով: Անդամ կարճ ժամանակում ԱՄՆ-ի դիրքորոշումը մեծ փոփոխությունների կրեց: Վաշինգտոնը հրաժարվեց բոսնիացի սերբերին իր պայմաններով կարգադրելու փորձերից: Սահմանադրական պաշտպանության նախարար Ուիլյամ Փերին խոստովանեց. «Բոսնիացի սերբերը վերջնականապես շահել են պատերազմը: ՆԱՏՕ-ի օդուժը ոչինչ չի փոխի: Բոսնիացի մահմեդականները պետք է հասկանան չանեն վերանվաճել այն տարածքը, որն այժմ գտնվում է բոսնիացի սերբերի ձեռքին»: Պենտագոնի ռազմական ղեկավարները մեկը դարձավ ԱՄՆ-ի դիվանագիտական նոր նախաձեռնությունը, որը Բոսնիայի խնդրի լուծման բնագավառում նախանշեց այդ առաջնորդությունը տվեց եվրոպացիներին: Բոսնիացի սերբերի ղեկավար Ռադովան Կարաջիչը Ջիմի Քարտերին առաջարկեց որպես միջնորդ հանդես գալ այս հրապարակը, որը պետք է ավելի մեջ ձեռի դեկտեմբերի 27-ին: Բոսնիայի ու Հերցեգովինայի նախագահ Իզեթբեգովիչը արդեն հայտարարել է, որ համաձայն է չարաշահյա հրապարակին: Ըստ մեկնաբանների կարծիքով, Բոսնիայում Քարտերի խաղաղապահական փորձը Վաշինգտոնի համար առիթ ավելի Բոսնիայի խնդրի լուծման եվրոպական մեխանիզմներին հակադրվող ուժային կոշտ դիրքորոշումը վերջ դնելու համար, քանզի այդ անհաջող դիրքորոշումը ԱՄՆ-ի Պենտագոնի դիվանագիտությունը դրել էր խիստ անհարմար կացության մեջ: Նշենք նաեւ գտնում են, որ ԱՄՆ-ի նախկին նախագահի առաքելությունը արտահայտում է այդ հարցում ամերիկյան ղեկավարության անմիջական դիրքորոշումը: Մի կողմից ԱՄՆ-ի վարչակազմը պատրաստ է հեռանալ միջազգային իրավունքի նորմաներից, որոնց համաձայն գոյություն ունի միասնական Բոսնիա ու Հերցեգովինա Սարաեւոյի կառավարության գլխավորությամբ, մյուս կողմից, որպես իրատես քաղաքագետ, Քլինթոնը հակամարտության կարգավորման հնարավորություններ է փնտրում: Ամերիկացի որոշ քաղաքագետներ խոստովանում են, որ Սպիտակ տունը պատրաստ է Բոսնիայի ճգնաժամը կարգավորել փաստորեն բոլոր պայմաններով, հանկարծակի պատերազմական կողմերին: Բիլլիայի վերջին դեպքերը ԱՄՆ-ի վարչակազմին համոզեցին, որ հաշվի չի բնակչի սրանք հարկել մի...

մշակման աշխարհի երկրներն շատ ավելի հետաքրքրված են բոսնիացի մահմեդականների շահերի պաշտպանության հարցում: Թուրքիայի վարչապետ Թանսու Չիլլերը հայտարարեց. «Մենք Բոսնիայից վերջինը դուրս կբերենք մեր զորքերը»: Դեկտեմբերի կեսերին Սաուդյան Արաբիայում տեղի ունեցավ բազմամիջազգային համաժողով ի պաշտպանություն բոսնիացի մահմեդականների, որտեղ նկատելի անհետքում ռազմավարական Ալիա Իզեթբեգովիչի կնոջ եւ օգնություն խնդրեց ներկաներից: Հարյակ ենիզին մեծ ֆանատիկ բանակային զարգեր եւ փողի տրամիչներ:

Դեկտեմբերի 13-ին Կասաբլանկայում կայացած խորհրդաժողովում, որտեղ իսլամական բնման Բոսնիայի խնդիրն էր. մահմեդական երկրների ներկայացուցիչները հայտարարեցին, թե Բոսնիայի մահմեդականները բնաջնջված են, իսկ համաշխարհային հանրությունը ոչինչ չի անում դրա դեմ առնելու համար:

«Իսկ Բոսնիայի նախագահը, ԵԱՀԽ գագաթնաժողովի վերջին խորհրդակցությունում եվրոպական երկրներին ուղղակի մեղադրեց, որ նրանք չեն ուզում լուծել Բոսնիայի խնդիրը: Եվրոպացիներին անվանեց կամ կամովին, ճա ֆանատիզմով Ֆրանսիային եւ Մեծ Բրիտանիային մեղադրեց այն բանում, թե նրանք հենց սկզբից ստանձնել են Սերբիայի պաշտպանների դերը»: Սարաեւոյի ղեկավարությունը դարձյալ դեմ է մշակված հրապարակին, ինչը պատճառ են սերբերը: Ամենևին հակափանակությամբ, ժամանակավոր հրադադարը կկնքելուց, ենթադրվում է ..., որն Բիհաչի մոտ մահմեդականների կրած պարտությունից հետո նրանք փորձում վերականգնել սահմանային ռազմական գործողությունները:

Դիվանագիտական ճակատում տիրող տարաձայնությունները եւ դրա հետ կապված ուժերի հանճարեղի վերախմբավորումը, ծագած բազմաթիվ խնդիրները, որոնցից են Բոսնիայի տարածքից ՄԱԿ-ի զորքերի դուրսբերումը, աշխարհի մահմեդական նպատակների միասնությունը, խորվաթիայի բազմահայտ դիմակայությունը, Բոսնիայում մարտական երկրների պեյի ամբ 3-ից 5-ի, (պատերազմով կողմերին միացել են խորվաթական զինված կազմավորումներն) եւ Կրայինայի սերբերը) վկայում են, որ Բալկաններում հակամարտությունը դեռ բնավ չի ավարտվել:

ՍՈՒՐԵՆ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ,

«Նոյյան տապան» վերլուծական կենտրոն

ՀԱՐՎԱՐԴ

«Չեչնիայի դեպքերը կարող են աղետալի լինել Ելցինի համար»

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 23 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ. ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Չեչնիայում ծավալվող ռազմական գործողությունները ամերիկացի փորձագետների շրջանում բազմաթիվ վեճեր են հարուցել Ռուսաստանի ապագայի կայունության շուրջ: Հարվարդի համալսարանում կայացած խորհրդաժողովի մասնակիցները միահամուռ կարծիք հայտնեցին, որ Չեչնիայում Ելցինի ղեկավարության հետ կապված ճգնաժամը կխարխլի Ռուսաստանի Դաշնության տրոհումը: «Չեչնիայի դեպքերը կարող են աղետալի դառնալ Ելցինի համար, առանց հայտնի պատճառի», Հարվարդի համալսարանի ռուսական պատմական կենտրոնի խորհրդի անդամ Էդվարդ Քինանը: Չեչնիայի իրադարձություններ Ռուսաստանի տրոհման գործըն բացի բաղկացուցիչ մասն են»: Քինանը գտնում է, որ եթե մինչեւ օրս մյուս շրջանները բաժանվելու չեն տրամադրվել, ապա այժմ նրանք կարող են դա անել: Նա ասաց, որ անհրաժեշտ է կարծել, թե Չեչնիան միշտ եղել է Ռուսաստանի մասը:

Ինչպես երեկ հաղորդեց «Ազատություն» ռադիոկայանը, խորհրդաժողովի որոշ մասնակիցներ այն ենթադրությունն են արել, թե Չեչնիայի ռազմական ճգնաժամը կարող էր որոշ չափով լինել Ռուսաստանում տնտեսական բարեփոխումների հակառակորդների ծնունդ հետեւանքը: Հայտնի խաղաղագետ, Հարվարդի համալսարանի պրոֆեսոր Մարշալ Գոլդմանը հայտարարել է, որ Չեչնիայի կռիվները կարող են լրջորեն խաթարել Ռուսաստանի բյուջեն, իսկ դա վերջ կդնի տնտեսական բարեփոխումներին: Հարվարդի համալսարանի ռուսական հետազոտական կենտրոնի աշխատակից Ռիչըր Պայփսի մասնակիցների ուշադրությունը հրավիրել է այն բանի վրա, որ Չեչնիայի իրադարձությունները մղել են Ռուսաստանի արտաքին քաղաքականության խստացմանը, որը եւ բնորոշում է ԽՍՀՄ-ի կայսերական քաղաքականությունը: «Ըստ երեւույթին, Ելցինը դարձել է կենտրոնաձիգ համակարգի այն աշխատակիցների հետ, որոնք կուզենային ռուսական կայսրությունը վերականգնել նախկին սահմաններում», ասաց Պայփսը: Ըստ հնարավոր է, որ Չեչնիայում Ռուսաստանի ռազմական գործողությունները կայսրության ռազմական վերականգնման առաջին հայլը լինեն»:

Խորհրդաժողովի մասնակիցները տագնապով խոսեցին այն մասին, որ եթե մասնակցողը կասեցնելու Ելցինի փորձը հանգեցնի հակառակ արդյունքին, ապա հարկ կլինի վաղօրոք մտածել Կովկասում հարաճուն բռնության կանխման հնարավոր ուղիների եւ այն մասին, թե ինչպիսին պետք է լինի ԱՄՆ-ի արտաքին քաղաքականությունը Ռուսաստանի հանդեպ: Ամերիկացի փորձագետները խոստովանեցին, որ դժվար է վերլուծել եւ գնահատել Չեչնիայի իրադարձությունները, այն ենթադրությամբ անգամ, որ նույնպիսի դժվարությունների է բախվում նաեւ ԱՄՆ-ի կառավարությունը:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ամերիկյան զենքի վաճառքը նվազել է

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ. ՓԱՍՏ: ԱՄՆ պաշտպանության նախարարությունը հայտնում է, որ ամերիկյան զենքի վաճառքը այս տարի մեծ անկում է արձանագրել եւ այն միջին ցածր մակարդակի առաջիկա տարիներին: Միացյալ Նահանգները միայն 12,9 միլիարդ դոլլարի զենք է վաճառել, մինչդեռ մեկ տարի առաջ այդ գումարը կազմում էր 33,2 միլիարդ դոլլար: Նախարարությունը հայտնել է, թե անկման գլխավոր պատճառն այն է, որ 93 թ. Միջին Արեւելքի երկրներին Ամերիկան չափազանց մեծ քանակությամբ զենք է վաճառել՝ կապված Պարսից ծոցի պատերազմի հետ: Պենտագոնը չի նշել, թե ինչ տվյալների վրա հիմնվելով է համոզված, որ զենքի վաճառքը միջին ցածրանքի նվազել: Սակայն ռազմական բնագավառի պաշտոնյաներից մեկն ասել է, թե Սաուդյան Արաբիան, որ ամերիկյան զենքի կարեւորագույն գնորդն է, ներկայումս դրամական մեծ դժվարություններ է դիմագրավում:

Լիբերիա. Հրադադար դեկտեմբերի 28-ից

ԱՔՐԱ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Չորեքշաբթի լույս հինգշաբթի գիշերը Լիբերիայի ռազմաքաղաքական խմբավորումները եւ քաղաքական կազմակերպությունները ստորագրեցին համաձայնագիր դեկտեմբերի 28-ից կրակը դադարեցնելու եւ գրեթե հնգամյա քաղաքացիական պատերազմն ավարտելու մասին: Գանայի մայրաքաղաք Աքրայից ստացված տեղեկությունների համաձայն, որտեղ անցկացվում էին հաշտության բանակցությունները, փաստաթղթով նախատեսվում է նաեւ կազմել 5 անձից բաղկացած կառավարող խորհուրդ: Դա երկրի բարձրագույն գործադիր մարմինն է անցման ժամանակաշրջանում մինչեւ ընդհանուր ընտրությունների անցկացումը, որոնք նախատեսված են 1995 թ. նոյեմբերի 14-ին:

Իտալիա. Բարեգործական տոնավաճառ ի նպաստ կարիքավորների

ՍԱՂՐԻՊ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ. ՓԱՍՏ: Ծննդյան տոների կապակցությամբ Իտալիա յում սկսեց գործել ամենամյա բարեգործական տոնավաճառը: Անցած տարի դեկտեմբերի վերջին տասնօրյակի ընթացքում այս տոնավաճառն իր դռներն է բացել հազարավոր իտալացիների եւ արտասահմանցիների առջեւ: Տոնավաճառում հազարավոր իտալացիների ու կարիքավոր իտալացիների ողջ հասույթը տրամադրվում է անօթեւան եւ կարիքավոր իտալացիների կարիքները հոգալուն: Տոնավաճառի ապրանքների վաճառքը իրականացնում են Իտալիայի հնագույն եւ ազնվազարմ տոհմերի հայտնի ներկայացուցիչները: Այս տարի նույն առաքելությամբ տոնավաճառին մասնակցեց նաեւ Ռոմանով ների վերջին օրինական ժառանգը՝ Ելիզավետա Ռոմանովան:

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Սոդոմի ստացում. Մեկուսացման առաջին քայլը

Ըստ Ռուսաստանի Պետդումայի սոդոմի վերահսկողության վերաբերյալ վերջերս ընդունված օրենքի, այսուհետ Ռուսաստան մեկնող զբոսաշրջիկները առանց սոդոմի հարուցիչը բացառող վկայականի իրավունք չեն ունենա մուտք գործել այս երկիր: Ոչ ոք լուրերին կներկայացվեն հատուկ սոդոմ տեստեր, որոնք լրացնելուց հետո, հարուցիչի գոյությունը բացառող փաստաթղթի տրվելուց հետո միայն կթույլատրվի շարունակել ճամփորդությունը: Ըստ արտասահմանյան մամուլի, այս օրենքը ուժի մեջ մտնելուց հետո Մոսկվայի Շերեմետեւո միջազգային օդանավակայանում անձնագրերի ու բեռների անվերջանալի ստուգումների հետ կապված խճողումներից բացի Ռուսաստան մեկնող արտասահմանցիներին սպասում են բժշկական զննումներ ու արյան անալիզ «մարդկանց կյանքի համար վտանգավոր անձն հնարավորություններով: Ռուսաստանում գրանցված սոդոմի 830 հարուցիչակիրների եւ 144 հիվանդների զգալի մասը հիվանդացել է ոչ միանգամյա ներարկիչների մի ջոցով»: Գերմանական «Ֆոկուս» ամսագիրը» գրում է, որ այս օրենքը ընդունվել է ներգաղթության անդամ երկրների կողմից ընդունված մի ուժի մեջ: Բացի այդ, ռուս մասնագետները եւս Պետդումայի ընդունած այս օրենքը որակել են որպես մարդու իրավունքները ոտնահարող մի որոշում: «Այս օրենքով կասեցված է Արեւմուտքից Ռուսաստանի մեկուսացման առաջին քայլը», գրում է գերմանական ամսագիրը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

[illegible]

«Ֆիլմ նկարելն ինչ համար նպատակ է, ոչ թե միջոց»

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ՀՈԲԵԼՅԱՆ

Հայաստանի պատմության թանգարանը բոլորեց իր հիմնադրման 75 տարին

Հայաստանը, շնորհիվ իր անգնահատելի բնաշխարհի, նրան համահունչ շուրջ 40 000 հուշարձանների (որոնք կազմում են անցյալի ժառանգության սոսկ մի՝ երկրի մակերեւույթ ե[լած մասը]), հնուց ի վեր ներկայացել է «բացօթյա թանգարանի» տեսքով եւ այսօր էլ կրկին շարունակում է կրել այդ ուղին։ Այս ամենի հետ մեկտեղ այն եկեղեցական եւ աշխարհիկ բազմաթիվ օջախները, որոնց գանձերի կամ սանիկի ներքո հավաքվում-պահվում էին գրական եւ ազգագրական մեծարժեք նմուշները, պատմության դաժան ընթացքի հետեւանքով ավերվել ու անհետացել են. եւ եթե այսօր, որն ուրույն կերպով է մեկնաբանում վերը նշված անվանման փաստը։ Նման պարագայում Հայաստանի պատմության պետական թանգարանը, որն երեկ նշեց իր հիմնադրման 75-ամյակը, հնագույնն է (եթե այդպես կարելի է կոչել) հանրապետության մեջ։

Այն հիմնադրվել է 1919-ի սեպտեմբերի 9-ին, Հայաստանի առաջին հանրապետության օրոք, ճիշտ այն ժամանակ, երբ կազմավորեցին Ազգային համալսարանը, Պետական կոնսերվատորիան, մշակութային եւ գիտական այլ օջախներ։

Թանգարանի ստեղծման նախաձեռնողներն էին վարչապետ Ալեքսանդր Խատիսյանը, հանրային կրթության եւ արվեստի նախարար Նիկոլ Աղբալյանը, Վրաստանում ՀՀ-ի ներկայացուցիչ Դավիթ Զավրիեւը եւ Կովկասի ազգագրական թանգարանի ավագ վերահսկիչ Սմբատ Տեր-Ավետիսյանը։ Թանգարանի (որն, ի դեպ, գտնվում էր Հայֆիլհարմոնիայի փոքր դահլիճի այժմյան շենքում) առաջին վարիչն էր (1919-1927) անվանի ազգագրագետ, հնագետ եւ բանահավաք Երվանդ Լալայանը։

Հայաստանի պատմության պետական թանգարանի (առաջներում կոչվում էր նաեւ ազգագրական-մարդաբանական, պետական, կենտրոնական, կուլտուր-պատմական) հիմնադրման 75-ամյակին նվիրված հանդիսությունը (որը բացեց թանգարանի ներկայիս տնօրեն Ալֆրեդ Շահնազարյանը) նախատեսել էր երկու նոր ցուցահանդես, ինչպես նաեւ գիտական խորհրդի ընդլայնված նիստ (Ի դեպ, գիտխորհուրդը տարբեր տարիներին ղեկավարել են Մարտիրոս Սարյանը, Հովսեփ Օրբելին, Կարո Ղաֆադարյանը եւ այլ ականավոր դեմքեր)։

Առաջին ցուցահանդեսը, որը գործելու է մշտապես, պատկերավոր կերպով վկայում է թանգարանի անցած երկարատեւ ուղու մասին։ Բազմաթիվ լուսանկարների հետ մեկտեղ ներկայացված էին թանգարանային նմուշները՝ գերազանցապես հնագիտական բնույթի, որոնք 1922-1931-ին վերադարձվել են հայրենիք Նոր Նախիջեւանի, Մոսկվայի, Թիֆլիսի թանգարաններից։ (Վերջինիս հավաքածուն էլ հենց հիմք է հանդիսացել պատմության թանգարանի մեծածավալ հավաքածուի համար)։ Երկրորդ ցուցահանդեսում ներկայացված էին XIX-XX դդ. ազգագրական հուշարձաններ (գորգ, կարպետ, խուրջին, ծածկոց եւ այլն), որոնք նվիրաբերվել են թանգարանին արտասահմանի հայության կողմից եւ նույնպես մեծ ավանդ են բերել թանգարանային հավաքածուի հարստացման եւ արժեւորման գործում։

Նիստը բացեց Արարատյան թեմից հրավիրյալ տեր Համազասպը՝ ներկաներին հաղորդելով Գարեգին արքեպիսկոպոս Ներսիսյանի շնորհավորանքի ու օրհնանքի խոսքը։ Ապա ընթերցվեց մի շարք գիտնականների (Աշոտ Շահնազարյան, Եվգենի Բայբուրդյան) աշխատանքների շուրջ։

Ելույթ ունեցողները (պատմության ինստիտուտի տնօրեն Հրանտ Ավետիսյան, թանգարանի բաժինների վարիչներ Արախյա Սիմոնյան, Հենրիկ Մարգսյան եւ այլն), երախտիքի խոսքերից հետո դիմեցին իշխանություններին եւ գործարար մարդկանց՝ նեցուկ կանգնելու թանգարանային գործին։

[illegible]

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Գրադարանը վերստացավ 250 միլիոն դոլլարի ձեռագրերը

ՄՈՍԿՎԱ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍ։ Մեկ շաբաթ առաջ Ռուսաստանի ազգային գրադարանից հափշտակված 250 միլիոն դոլլար արժողությամբ 90 հնագույն, թանկարժեք ձեռագրեր։ Գողացված ձեռագրերի թվում էին հնագույն չինական, հնդկական, մոնղոլական, տիբեթական մագաղաթներ, որոնց տարեգրությունը սկսվում է 8-րդ դարից եւ հասնում մինչեւ 19-րդ դար։ Ընդամենը մի քանի օր անց արժեքավոր ձեռագրերի հայտնաբերման ու հանցագործներին ձերբակալելու գործողությամբ։ Դեկտեմբերի 20-ին Ազգային գրադարանին հափշտակված ձեռագրերի հավաքածուն անվնաս եւ առանց կորուստների։

ԱԶԴԱԳԻՐ

Կամերային թատրոն

Այսօր Կամերային թատրոնի Fe-ղաս կերպարահը, հանրագումարի բերելով իր այս տարվա կազմակերպած հետաքրքիր ցուցադրությունները, հրավիրել է իր արահում ցուցադրված ներկայացումների մեկական աշխատանքով նորից ներկայանալ արվեստասերներին։

Պարոնյան թատրոն

Այսօրվանից մինչեւ հունվարի 10-ը երեխաները կարող են թատրոնի հյուրը լինել։ Վոլչեկի եւ Միխայելյանի «Աղվեսը եւ փայտահատը» ներկայացումով թատրոնը հանդես կգա ամեն օր՝ ժամը 10-ին, 11:30-ին, 13-ին, 14:30-ին եւ 16-ին։

Համազգային թատրոն

Վարդ «Անբան Հուռին» երաժշտական կատակերգությամբ թատրոնը կսկսի Ամանորի իր ներկայացումները, որը կձգվի մինչեւ հունվարի 10-ը։

Սկիզբը՝ ժամը 11-ին, 13-ին, 15-ին։

ԱՆՑՈՒԴԱՐՁ

Արամ Խաչատրյանն ու Ռեգիստանը Միխալկովի հուշերում

Ռուս գրականության կենդանի դասական Սերգեյ Միխալկովը հարցազրույց ունենալով «Ազատություն» ռադիոկայանի թղթակցի հետ, որի ընթացքում պատմել է իր երկարամյա ուղու, [illegible] եւ մշակութային նշանավոր գործիչների հետ ունեցած հանդիպումների մասին, հիշատակել է նաեւ Արամ Խաչատրյանի անունը։ Դա կապված է 40-ական թվականների վերջերի հետ, երբ [illegible] կոմպոզիտորներից հեռացել էին [illegible] ու բարեկամները։ Այդ շրջանում էր, որ Արամ Խաչատրյանը երաժշտություն է գրել Մոսկվայի թատրոններից մեկում Միխալկովի պիեսի բեմադրության համար։ «Ինձ մոտ էր եկել Պոկրովսկին, — պատմեց Միխալկովը, — եւ նա՝ մեծանուն կոմպոզիտորին, առաջարկել էր մեր համատեղ աշխատանքն այդ պիեսի բեմադրության համար, սակայն երաժշտությունն արդեն Խաչատրյանն էր գրում»։

Միխալկովը պատմում է նաեւ մի զավեշտալի դրվագ՝ կապված Ռեգիստանի հետ՝ Սովետական Միության հիմնի խոսքերը գրելու համատեղ աշխատանքի մասին։ Այն ժամանակ ռազմաճակատային գրողը տեքստ հանձնել էր [illegible] ընկերոջ ռազմաճակատ։ Այնտեղ էլ խմբագրել էր, որ մրցույթում շատ նշանավոր գրողների մեջ առաջնությունը իրենն էր եղել։ Այդ կապակցությամբ ինքը՝ [illegible], հրավիրվել էր «բոլոր ժողովուրդների հայր»-ին կեր Ստալինի ընդունելությանը։

[illegible]

ՀԱՐՑՈՒՄ

Հայաստանի 1994 թ. 10 լավագույն մարզիկները

«Մարզական Հայաստան» թերթը ավանդական հարցմամբ որոշեց 1994 թ. Հայաստանի 10 լավագույն մարզիկներին: Հարցմանը ինչպես միշտ մասնակցում էին մարզական լրագրողներ, սակայն այս անգամ խմբագրությունը դրան մասնակից դարձրեց նաև անհատի մասնագետներին:

Ահա թե ովքեր են դափնեկիրները.

Երվանդ Ավետիսյան (Արտաշատ)

Սենյակային հռմեական, Եվրոպայի և աշխարհի չեմպիոնների կրտսեր մրցաշարում (մարզիչ Գ. Բաղդասարյան):

Սերգո Չախոյան (Գյումրի)

Ծանրամարտ, 83 կգ քաշային կարգում աշխարհի առաջնության արծաթե մեդալակիր, հրում վարժությունում ոսկե մեդալակիր (մարզիչ Վ. Բեջանյան):

Հովիկ Մանուկյան (Վանաձոր)

Սամբո, Եվրոպայի չեմպիոն, աշխարհի առաջնության երկրորդ մրցանակակիր (57 կգ., մարզիչ Գ. Գևորգյան):

Արմեն Նազարյան (Մասիս)

Հունահռոմեական ոճի ըմբշամարտ, Եվրոպայի չեմպիոն երիտասարդների և մեծահասակների մեջ (52 կգ., մարզիչ Ռ. Առյան):

Գագիկ Ղազարյան (Վանաձոր)

Աշխարհի երիտասարդների չեմպիոն Աշոտ Դանիելյան

Սամբո, աշխարհի գավաթակիր, աշխարհի առաջնության բրոնզե մեդալակիր (մարզիչ Բ. Սարոյան):

Նշան Մունչյան (Երևան)

Բռնցքամարտ, աշխարհի գավաթակիր (48 կգ., մարզիչ Ա. Անտոնյան):

Արմեն Ալոյան (Արարատ)

Ազատ ոճի ըմբշամարտ, Եվրոպայի չեմպիոն (48 կգ. մարզիչ Յու. Բաբայան):

Անուշավան Սահակյան (Երևան)

Ազատ ոճի ըմբշամարտ, Եվրոպայի չեմպիոն (57 կգ., մարզիչ Յու. Բաբայան):

Խաչատուր Քյափանակցյան (Գյումրի)

Ծանրամարտ, Եվրոպայի փոխչեմպիոն, պոկում վարժությունում ոսկե մեդալակիր (76 կգ., մարզիչ Վ. Բեջանյան):

Աշոտ Դանիելյան (Երևան)

Ծանրամարտ, աշխարհի երիտասարդների չեմպիոն (գերծանր քաշ), մարզիչ Ռ. Դանիելյան:

ԲԱՍԿԵՏԲՈԼ

Դավիթ Չոլակյանը «Ասվելի» նոր բասկետբոլիստն է

Ֆրանսիայի Վիլեուրբան քաղաքի «Ասվել» ակումբը Ֆրանսիայի բասկետբոլային ամենահեղինակավոր ակումբներից մեկն է: Այս տարի սեզոնի սկզբից ակումբի նոր խաղացողը դարձավ ամերիկահայ Դավիթ Չոլակյանը, որի ազգականներ ունի Փարիզի մերձակա Իսսի լե Մուլինո հայաշատ քաղաքում: Նա սերտորեն կապված է ֆրանսահայ համայնքին: Դավիթի հասակը 2 մետր է, նա պոդֆոուոդ եզրային խաղացող է և կարողացավ «Ասվել» ակումբի մարզիչ Գրեգ Բեռնյայի վստահությունը շահել առաջին իսկ մրցախաղերում:

Չնայած իր մեկ ցենտներանոց քաշին, Դավիթը սաղանդավոր խաղացող է և կարողանում է իր արագ գործողություններով ու փոխանցումներով շփոթություն մտցնել մրցակից թիմի պաշտպանների մեջ: Իր այդ հատկությունների շնորհիվ նա դարձել է թիմի շարժիչ ուժը:

Դավիթ Չոլակյանը յոթ տարի խաղացել է ամերիկյան Սանտա Բարբարա քաղաքի համալսարանի թիմում, այդ մեկ տարի անցկացրել ֆրանսիական ազգային երկրորդ հավաքականի կազմում: Դավիթը 27 տարեկան է, նրա ծնողները Կալիֆորնիա մեկնելուց առաջ բնակվել էին Փարիզի հարավ արևմտյան արվարձանում: Պատանի հասակում Դավիթի հայրը նրան տարել էր խաղալու բոլոր բասկետբոլի թիմում: Այսօր Ֆրանսիայի բասկետբոլային թիմերում Դավիթ Չոլակյանը լավագույն խաղացողներից մեկն է.

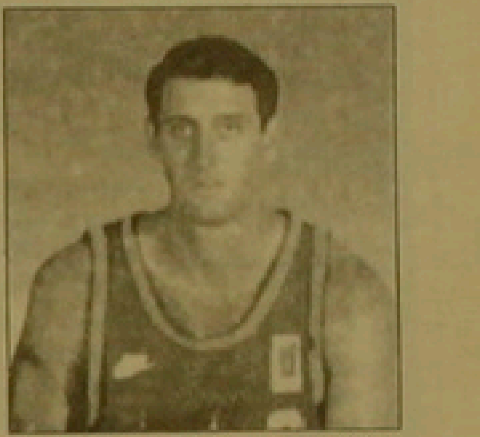

բայց նա ուզում է էլ ավելի համառ ձևով գործի մրցախաղերում և զարգացնի իր հարձակողական խաղը, նշում է «Ասվելի» մարզիչը: Թեև Դավիթը թիմի առավել «տարեց» խաղացողներից մեկն է, նա մեծ ապագա ունի, ավելացնում է մարզիչը: Դավիթը մտադիր է բասկետբոլային իր կարիերան ավարտել 35 տարեկանում: Նա ասում է, որ Ֆրանսիայում մրցախաղերի տեմպն այնքան արագ չէ, որքան ԱՄՆ-ում, բայց տեխնիկապես առավել կատարյալ է:

Պատրաստեց
ԳԵՏՐՈՍ ԲԵՐԲԵՐՅԱՆԸ

Չինացիները ցածրահասակ չեն

Ասում են, որ չինացիները ցածրահասակ են: Մի հավատացեք: Կան չինացիներ, ավելի ճիշտ չինուհիներ,

որ լեռի պես հասակ ունեն: Սորա տպագրված նկարում Ֆրանսիայի բասկետբոլի հավաքականի խաղացող Կարոլ Ֆորսը չկիտեր ինչ ձևով անցնել իրեն խոչող Չինաստանի կանանց հավաքականի խաղացող Չանգից, որի հասակն անցնում է 2 մետրից: Անհնարին պատահական չէ, որ աշխարհի առաջնությունում Չինաստանի հավաքականը ուժեղագույններից մեկն էր և դարձավ երկրորդ մրցանակակիր: Այս նկարը կատարվել է Սանկտ Պետերբուրգում Բարի կամքի խաղերի ծրագրով տեղի ունեցած Ֆրանսիա-Չինաստան հանդիպման ժամանակ: Այս անգամ այնուամենայնիվ Եվրոպայի փոխչեմպիոն Ֆրանսիայի հավաքականը կարողացել է առավելություն հասնել ահեղ մրցակցի նկատմամբ:

Գ. Ա.

ՖՈՐՄՈՒԼԱ-1

Երբ բախտը նորից ժպտաց

ԳՐԻԳՈՐ ԱՍԻՐՅԱՆ,
Վալանս, Ֆրանսիա

1994 թ. մրցաշրջանը «Ֆորմուլա 1»-ի պատմության մեջ մտել է մնաց տխուր ողբերգական մի տարի, որի զոհը դարձավ մեծ չեմպիոն Այրտոն Սեննան (Բրազիլիա): Այս տարի ողբերգաբար մահացավ ևս մեկ ավտովարորդ՝ Ռոլանդ Ռատցենբերգը: Բայց այդ դժբախտ դեպքերից հետո կարծես թե ճակատագիրն ուզում է ապացուցել, որ կախարդական շրջանն արդեն անցել է: Վաղուց հայտնի է, որ «Ֆորմուլա 1»-ը մնում է ու մնալ է մնա տեխնիկական մարզաձևերից ամենավտանգավորը, որը բազմաթիվ մարդկանց կյանք է խլել: Բախտը տարբեր ժամանակաշրջանում սկսվեց Սեննայի մահից 2 ամիս հետո՝ 1994 թ. հուլիսի 1-ին, երբ Գերմանիայի Մեծ մրցանակի խաղարկությունում վերսկսվեցին իր Բենետոն ֆորդ «Ֆորմուլա 1»-ը բենզինով լիցքավորելու ժամանակ բենզինը հանկարծ թափվեց շարժիչի վրա, սակայն հրդեհից ոչինչ չստացվեց: Նա պարզապես հրաշք էր, ճանի որ հրդեհը շատ ուժեղ էր: Սեպտեմբերի 23-ին Պորտուգալիայի Մեծ մրցանակի մրցումների նախօրեին փորձնական թռիչքի ժամանակ անգլիացի Դամոն Հիլը թի 250 կմ/ժ արագությամբ ընդհարվել մեկ ուրիշ «Ֆորմուլա 1»-ի, կորցրեց ղեկավարությունը և գլորվելով հայտնվեց ավազների մեջ: Մեքենան ընկել էր Հիլլի վրա, սակայն վերջինս բարեբախտաբար թեթև պրծավ: Սա Դամոն Հիլլի առաջին լուրջ վթարն էր: Այո, Հիլլը մեծ բախտ ունեցավ, որից զրկված էր Սեննան:

ԽՄԲԱԳԻՐ

Հարավսլավիան վերադառնում է համաշխարհային ֆուտբոլ

Հարավսլավիայի ֆուտբոլի հավաքականը սկսած 1992 թվականից, երբ ՖԻՖԱ-ն նրան ուսակազրկել էր, կանցկացնի իր առաջին միջազգային հանդիպումը: Բրազիլիայի Պորտո Ալեգրե քաղաքում աշխարհի երբեմնի ուժեղագույն թիմերից մեկը՝ Հարավսլավիայի հավաքականը ընկերական խաղում ուժերը կչափի աշխարհի չեմպիոն Բրազիլիայի հավաքականի հետ: 1992 թվականին Հարավսլավիայի նկատմամբ ՄԱԿ-ի պատժամիջոցների պատճառով այդ երկրի հավաքականը հրավիրում չուներ հանդես գալ միջազգային մրցաշարերում: Վերջինս հանվեց նաև 1994 թ. աշխարհի առաջնության ընտրական փուլի մրցաշարից: Այդ ժամանակ, ի դեպ, հարավսլավացի ֆուտբոլիստները Ռուսաստանի թիմի հետ մտել է ընդգրկված լինելին նույն ընտրական խմբում: Հարավսլավիայի հավաքականն արդեն գտնվում է Բրազիլիայում: Մարզիկները հավաքականում ընդգրկել են երկրի առաջատար թիմերի՝ «Ցրվենա Զվեզդայի», «Պարտիզանի», «Վոյեվոդինայի» լավագույն խաղացողներին և եվրոպական թիմերում հանդես եկող լեգիոներներին: Սպասվում է, որ բրազիլացիները իրենց կազմում կունենան աշխարհի վերջին առաջնության եզրափակչի մասնակից յոթ խաղացողների: Պորտո Ալեգրեյում կայանալիք խաղից հետո հարավսլավացի ֆուտբոլիստները կմեկնեն Բուենոս Այրես, որտեղ դեկտեմբերի 27-ին կմրցեն Արգենտինայի հավաքականի հետ:

Պելեն նախարար դարձավ

Բոլոր ժամանակների աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստ Պելեն Բրազիլիայի նոր կառավարությունում, որն իր պարտականություններին է անցնելու 1995 թ. հունվարի 1-ից, նշանակվել է սպորտի նախարար: Ֆուտբոլի արքան իր կյանքում առաջին անգամ պետական պաշտոն կվարի: Ինչպես հայտնի է, մեծ ֆուտբոլը թողնելուց հետո Պելեն զբաղվում էր բիզնեսով: Բայց նա միշտ շփման մեջ էր սպորտային այրերի հետ: 15 ամիս Բրազիլիայի սպորտի նախարարի պաշտոնը վարում էր մեկ այլ անվանի ֆուտբոլիստ Զիկոն: «Մեսսիի» մարզական ծառայությունից

ՇԱԽՄԱՏ

Եկել էր դասելու, բայց հաղթող դարձավ

Միջազգային գրոսմայստեր Վլադի միր Բաղիրովը, ով իր փորձը և գիտելիքները ինչպես գեղեցիկ է փոխանցում շախմատային ակադեմիայի. Մոսկվա էր եկել շախմատի համաշխարհային օլիմպիադայի մրցակիր դառնալու համար: Սա կայն նրան հաջողվեց խաղալ մրցաշարի մասնակցելու հնարավորություն, որը նվիրված էր ՒՄՀՄ հաղթանակի հիշատակին: Եվ Բաղիրովը կարողացավ հաղթել նաև մրցավարում, որին մասնակցում 154 շախմատիստներ: 2 միավոր պակասեցնելով թիմում էր նաև կարդինալ Ալեքսանդր Սարգսյանը, որի երակներում մայրական կողմից հայկական արյուն է հոսում:

ՀՀ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ով՝ որքան

13. «Լոռի» (Վանաձոր)՝ 27(19)

Կարեն Պողոսյան՝ 15(27), Սարգիս Ներսիսյան՝ 14(35), Արարատ Մանուկյան՝ 24, Գագիկ Հարությունյան՝ 21(2), Արմեն Թորոյան՝ 21, Գևորգ Մխոյան՝ 16, Երվանդ Խաչիկյան՝ 15(1), Արտակ Համբարյան՝ 10, Ալեքսանդր Եփրեմով՝ 6, Դավիթ Հարությունյան՝ 6, Սերյոժա Բուղդաղարյան՝ 5, Սամվել Մարոյան՝ 3, Վարուժան Ոսկանյան՝ 2, Սամվել Սարգսյան՝ 1, Վաչագան Բաղդասարյան՝ 26, Արարատ Պետրոսյան՝ 26, Աշոտ Բարսեղյան՝ 19(1), Արմեն Խաչատրյան՝ 15, Արծրուն Վարդանյան՝ 4(1), Վարդան Յովհաննիսյան՝ 4, Արսեն Չալինյան՝ 4, Էդիկ Ավագյան՝ 3, Գարեգին Սարգսյան՝ 2(1), Հակոբ Սամուելյան՝ 24(6), Սիմոն Յովհաննիսյան՝ 24(2), Արմեն Փիրումյան՝ 22(2), Արմեն Գրիգորյան՝ 17(3):

14. ԲՄՈՒ «Արայի» (Էջմիածին)՝ 27(39)

Կարեն Նավասարդյան՝ 21(49), Յովհաննես Եղիազարյան՝ 12(33), Վարդան Մանուկյան՝ 2(3), Աշոտ Ոսկանյան՝ 27, Դավիթ Դավթյան՝ 26(4), Յովհաննես Մարտիրոսյան՝ 2(3), Յուրայ Խաչատրյան՝ 17, Սողոմոն Միմոնյան՝ 9, Գրիգոր Թադևոսյան՝ 7(1), Արմեն Նավասարդյան՝ 7, Արծրուն Մանուկյան՝ 5, Վիգեն Սահակյան՝ 1, Սամվել Համազարյան՝ 25(3), Գիսուն Բոյախչյան՝ 21, Գրիշա Սասունյան՝ 19, Արմեն Պալյանյան՝ 15, Արկադի Կնյազյան՝ 15, Ռոմիկ Խաչատրյան՝ 12(2), Արման Այվազյան՝ 11(2), Արթուր Յովհաննիսյան՝ 9(3), Արայիկ Ոսկանյան՝ 3, Յովակիմ Յովակիմյան՝ 25(8), Ալբերտ Սարգսյան՝ 24(6), Վարդան Պետրոսյան՝ 24(4), Սերոբ Բաբայան՝ 13(3), Հայկ Սարգսյան՝ 2, Զոհրապ Մանուկյան՝ 1: Մեկ գնդակ սեփական դարպասն է խփել Ե. Թադևոսյանը (ՅՍՄ ՖՄՍԱ): Յաշվի է առնված ԲՄՈՒ «Արայի»-«Արարատ» չեղյալ համարված հանդիպումը:

15. «Կոտայք» (Երևան)՝ 24(15)

Վահան Շմավոնյան՝ 27(83), Վահե Ավրսյան՝ 3(6), Ռազմիկ Հայրապետյան՝ 28(1), Գառնիկ Գևոնջյան՝ 23(2), Արամ Հարությունյան՝ 4, Սարգիս Վարդանյան՝ 3, Արսեն Յովսեփյան՝ 2, Կարեն Դախրամանյան՝ 28, Արթուր Վարդանյան՝ 18(4), Գեղամ Վարդանյան՝ 10, Նվեր Սարգսյան՝ 3, Աստուր Մխիթարյան՝ 26, Կարեն Վիրաբյան՝ 24, Արամ Ակամենյան՝ 23(1), Ռոբերտ Հարությունյան՝ 18(1), Սիմոն Սիմոնյան՝ 16, Վահան Թովմասյան՝ 14(1), Շահեն Նազարենկո՝ 13, Վալերի Ստեփանյան՝ 13, Հայրապետ Անտոնյան՝ 9, Էդիկ Միխայելյան՝ 5(2), Սամվել Բարոյան՝ 27(2), Գևորգ Կարապետյան՝ 16(1), Արմեն Ջիգարչյան՝ 14(2):

Պատրաստեց
ԱՍԱՏՈՒՐ ԵՐԵՄՅԱՆԸ

Բաժինը վարում է
ԱՐՏԱՇԵՍ ՊՈՂՈՍՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԿՈՒԲԻԿ

Ընկերությունը կազմակերպություններին, խաղափացիներին եւ անհատ ձեռնեւեցներին առաջարկում է

· **մազութ** · **յուղ ՄԳ-10** ·
· **ատակի** · **սոլյարկա** ·
· **նավթ** · **բենզին** ·

կանխիկ եւ փոխանցումային վճարամաբ:

■ Վառելանյութը կմատակարարվի գնորդին վճարումից հետո 4-5 օրվա ընթացքում:
■ Ընկերությունը կարող է կատարել վառելանյութի փոխադրում սեփական միջոցներով երեւանից 50-70 կմ շառավղով, մեծ խմբաքանակների դեպքում:

Ընկերությունն առաջարկում է նաեւ տավարի միս:

Հասցեն՝ Բաղրամյան 30
Հեռախոսներ՝ 22-81-86,22-32-79, 22-02-74:

A STYLE 581841

ԳՆՈՒՄ ԵՄ

Մեկ սենյականոց բնակարան քաղաքի կենտրոնում կամ մետրոյի «Բարեկամություն» եւ «Սասունցի Դավիթ» կայարանների շրջակայքում:

Զանգահարել՝
58.18.41, 63.71.66

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Աշոտ Տիգրանի Աղամյանը, որը ծնվել է 1991 թ. մայիսի 13-ին, տառապում է ծանր հիվանդությամբ: Նրա բուժումը հնարավոր է միայն արտերկրում: Այդ նպատակով Հայխնայբանկի Երեւան քաղաքի Սպանդարյան բաժանմունքի N 164608 հաշվում, կոդ՝ 370101608, հաշվի համարը՝ 600161001, բացվել է անձնական հաշիվ 114686:

Փոքրիկ Աշոտի կյանքի փրկությամբ մտահոգված մարդիկ կարող են իրենց նպաստը բերել այդ ճանապարհով գործին:

SARTARABAD
Company LTD

ՆՈՐ ՏԱՐՎԱՆ ԵՎ ԾՆՆԴՅԱՆ ՏՈՆԵՐԻՆ
ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ ԵՆՔ ՀԱՃԵԼԻ ՃԱՄՓՈՐԴՈՒԹՅԱՆ
ՈՒՂԻՂ ՉՎԵՐԹՈՎ
ԵՐԵՎԱՆ-ԲԵՅՐՈՒԹ

7 օրով, 3 աստղանի հյուրանոց, սնունդ, օրական 2 անգամ
14 օրով, առանց հյուրանոց.

Մուտքի վիզաների եւ փաստաթղթերի ձեւակերպումը Մոսկվայում:

Հանրապետության հրապարակ, Նալբանդյան 20.
Տեղեկությունների համար զանգահարել 580632 հեռախոսով

A STYLE 581841

ՎԱՃԱՌՈՒՄ ԵՄ

«Հաղթանակ» զբոսայգու մերձակայքում հինգ հարկանի քարե շենքի հինգերորդ հարկում գտնվող երեք սենյականոց բնակարանը (վերանորոգված է հինգ սենյականոցի): Հասցեն՝ Արամ Տիգրանյան 53, բն. 25: Մանրամասն տեղեկությունների համար զանգահարել 24.57.95 հեռախոսահամարով:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Բարեկամություն-Կասկադ» օբյեկտի բաժնետերերի շահագործման կառավարչությունը կատարում է բաժնետերերի հսկիչների, հավաքարարների, դիտորդների, բանվորների լրացուցիչ ընդունելություն:
Դիմել օբյեկտի ղեկավարությանը՝ Թամանյան 10 հասցեով կամ զանգահարել 56.08.00 հեռախոսահամարով:
Երաշխավորվում առաջավոր աշխատանքային փորձառություն

LEVON TRAVEL

ARMENIAN AIRLINES

COLLABORATION

WORLDWIDE KLM NORTHWEST RELIABILITY

A LINK WITH THE WORLD THROUGH AMSTERDAM

YEREVAN-AMSTERDAM

EVERY SATURDAY

Los-Angeles · Buenos Aires · Sidney · Montreal · New-York · Paris · Rio de Janeiro · Melbourne · Frankfurt · Boston · Santiago · London · Chicago · San Paolo · Washington · Caracas · Detroit · San Francisco · Philadelphia · Berlin · Dallas · Bangkok · Madrid · Tokyo · Athens · Rome · Ottawa · Damascus · Lisbon ·

Trust in our 36 year-experience

LEVON TRAVEL 10 Sayat-Nova Ave., Tel. 7 (8852) 52-52-10, 52-52-84

A STYLE 58.18.41

Երևան 23, Արշակունյաց 2 · Գրանցման թիվ 65 · Պատվեր 69149 · 1944 · Տպաքանակ 5000 · Ստորագրված է տպագրության 23. 12. 1994 · Գինը՝ 25 դրամ

digitised by A.R.A.R.@